

ספר הכוזרי

מיוחס ביסודו להחכם החבר ר' יצחק הסנגרי ז"ל.

אשר קדש שם שמים בויוכוהו הישר.

חברו בלשון ערבי הרב החכם הכולל ר' יהודה הלוי הספרדי ז"ל. והעתיקו ללשוננו הקדושה הרב החכם ר' יהודה אבן תבון ז"ל מרסון ספרד במנדל לונגל. בשנת ד' אלפים תתקכ"ז ליצירה.

עם שני באורים, בפי כל מפוארים.

והשני אוצר נהמד

האחר קול יהודה

להרב המאוה"ג הצדיק המפורסם החכם ⌘ להרב המאוה"ג המפורסם החכם השלם
השלם מוהר"ר יהודה מוסקאטו זצ"ל, ⌘ מו"ה ישראל הלוי זצ"ל, מחבר ס' נצח
מחבר ס' „נפוצות יהודה“ הגדוע לתהלה, ⌘ ישראל, ושר"ת אבן ישראל, וספר ארובות
ועוד ספרים יקרים. | השמים, ועוד ספרים יקרים.

ועתה נוספו בו:

(*) האגרות היקרות מהחסיד הנשיא וראש גולה החכם רב חסדאי
בן יצחק שפרוטא הספרדי זצ"ל אל מלך הכוזר, ותשובת המלך
אליו. (ב) סבוא והצעה על דבר מחבר ספר הכוזרי. (ג) ובסופו לוח
מקראי קדש ודברים נכבדים ושמות עצמיים המוכאים בספר הכוזרי.
(ד) תולדות עם הכוזרים.

מונה בעיון יפה ומתוקן כל דבר הצריך תיקון.

(מאמר שלישי)

בהוצאת בית מסחר הספרים של ר' יצחק פונק בוויילנא.

וויילנא

ברפוס ר' א"צ ראזענקראנג ז"ל, ור' כ"מ שריפטועטצער.

שנת תרס"ה לפ"ק

אמר החבר מנהג העובר אצלנו, איננו נגזר מן העולם, שלא יהיה למשא עליו זימאם החיים שהם מסובות, הבורא חוזר טובתו עליו ברם,

כמו

אורז נחמד

קול יהודה

א סגור העובר אצלנו. הכבול שיש בין מוכר ס' על פי דת תורתו וכין העובד בין לאומות מ"ס וסולוסיס, אשר זו דרכם לנלות בפרישות ומינות ולנסות ארצם שגל וסמבדוד במצודות ויערות וכדומה לנס, שפושט שאין עבודה רק לענות נס ולתהבב הק מנס השלם, אמנם לא כן חלק ישראל בעבודת ס': איננו נגזר מן העולם. איננו נחזק מן השלם, מלבן גזרו את סילר החי נשים (מ"א ג'), ר"ל אינו מכריח גזרו לעבוד ארס הסכרתי אשר לאדם המלאות עוולם לקיום גזרו סיי מה שזול ארס: לא ידעה נחזק עליו. שאם יענה את נסו וימנע ממנו לורך קיום נסו, ועכ"ל הרוק מד סכטו שוקק ונסקף הפקידו הנריך לו עד שיהיה למתא עליו עניי סכטו וערך הארס החי בעוד עבודתו: ויזמאם החיים. סנט סקא נסו בעמלו עד שיהיה מואס בכריות גזרו ודח חיים ארס כאו: שהם מסובות הבורא. הק"ס כליאות השגתו עשה את הארס נחמסנ נפלאס ומכנס לאותם וקבע בו תאוות כפניות לקיום גזרו, כאשר נודע להנמי כסאות והכופאים כי יס כספס התחשו מקום אחד סקרא חדר האורז סוקקן לכתס סלולס סכדלה ממחרת סמבל וסולר כפני עמלו. והקדים לנעה ענין לארס אורס סכדד מוון עמיו וזולו מן הארס ויכל עדין להקיים כחיים, כי משס יסמרתם סכד עד זמן קלוב, וככר נפלאס סכד בני ארס ספמתינס שס ימים ונשס ליות רעוים, ועוד נפלאס כפלוסמכ עקד את ארס כעס ספלוסמכ ריקס עמוון, סכק סס סמחלה דק ער ספלוסמכ סעימייס אל

צופה ויודע סדקיו סמכיס כפחיתס הסכר וכסימן כ"ס מן הראשון גם כנראשית שמי, ימים למק דבר כקדמויו, כי גם השלישי הלו סוכב סוקך על סלמס המכוון כפני סממריס הקודמים על סלמס אומס זו עם סמריס סללית אשר כנלמעוסה יסכר לה סכדור סללית כמקוס סמיוחד סליו, וכן ס' מן סממורוס סככרלו כראשון ס' כ"ז אשר סול סמס עייס סכל עיי סכסור סממך אלו סמס כמס עככרס. וככר נמלו כפני ויכלו אורס ככורל כ סכס, וסדיקט סס לפי דכר כי סיקר סממכרורס יסלס ע"י סגולה סכגולה סשס סביכיס וסססידס עככרס עמנו כפני ס' סול אור עס עליכס וסכריכ סכיוכר על מנס סססיד סמכרס עלוס סדכור סללית כעלס, ועל סלמס סמריס כקלמס על סס, כי אולס לא יסלס סממכרורס סללית סליו, ועל כן יכחלו ויככלו מחד סקריכס אוריכס כי ידכקו רנלי סכינה כמחוקקס עליס. וסה כולס יכס סככר אל סמך סכרורס לפיו מנס עובד סלליתס סללו ככסר כקס זכר מידו כפחיתס סממכר סקורס, כמכרו, וסלי מנהל עקד ספממך עמי אל סמך סכדור סלליתס סלליתס סללס. וכי זס סמך ככדור כוכ כככייטס אל סממך סמך כפני סימן מ"ס ככסר דבר, סכל סה כריך סכרס ככס סממריכיס וסכעויריס יוכר מנס עסס כולמכס, ויכד לו סככר ע"פ סדכריס סללס שאין קכרס סלליתס סלייס כפרישות סמולס סק רכ כפמריס סדור מווחי חקיו ומספסיו יס' כמכורס סס סימן מ"ח, וכי מוקק סמס עובד סלליתס סללו כמכורס סס סימן ל', ומסמס דכריכס עד סוף סממכר ע"י גלגול ספוריס שויס כפי לורך מקוון וסעמן. ומסס נחלוס סמך לידיעס סמך סכדור אל כוכ. נדלי סול סשכר סכ ספחות סכ סממך כפני עמלו. והקדים לנעה ענין ספרישות סכדור כגול וסוקף סק, כי כמסו סל סככיתס סקאי נוק יקכר ככסלו מן סכטיס סככיר. וסח"כ ס' ג' סמחיל סלכר כמחמונו מנס עובד סלליתס אשר כל סמספו מיוכד על כפי סממטע ולו סוכ לו. וסמך סכדריס סללס סממכרס סלליתס על זס עד סימן כ"ד, כעוס דעס סמך כפני עמלו עובד סלליתס סללו, זכר סס סללור סעיס אשר עסס כפחיתס סקודמס למכר וסמך כ' סללל אוקך על ספמכס על סקריכס, ועססו אורס סלמטע מפי סככר סל אשר סכר יכור עליס, כמכרו סס ס' כ"ב, וסלי כמק סמך עמס ספכרלי י' קמס כיוכר כמ סלללל סקריכס ס' וסה דכר סככר על ככס סמגלל וסוקך על סוף ס' ל"ב. וממו וסלסס על סוף ס' ס"ג סמספס סכר, על סמכס סמכי כפי עמי סעוולה זכרס ככסוריכס סקודמיס. ומס סמך אל סלליתס איכות סקבלס על סס וסוקן ספמלסווס סליו עד סוף סימן ס"ג. ויך כמסעיו עד סוף סממכר סוקך וסכס על סמרוס סכרול סככרי חו"ל כממל סקדס זכרו עמס, כן סככולס סככוריכס סל סכרולס סמכרס סוקך, וסן ענין סככורס ומסעיס סמככריכיס סיווליס מן סככריכיס סככלי, כי ככל זכר סל סמולו למס סל סללס סככריכיס, רק כלס נמוחיס למכין ועכור סמכיס ינחלו, לנעוס כפי סקריכיס סמלעיכיס כמלכסי סלליתס וכס יכחו לסס ולכריכיס סכלס סממריכיס וסכולס אין ככס:

א איננו נגזר וכו'. וי' לנחלוס סהי יכקס נכרד נכרד ספכר סמכרס בני ארס, ועספו עליו סללל סלכר סכר לנעוס כפני נדלי סרע עכר רכמו, וסמס סככיר עליו סל כל סמחיו סל ארץ גזירס אשר לל עכר כס איס ולל סהי ארס סס, לא ככלס סלק יעקב. וככר קדס לו דכרו על ככס כחך סמוק מוס סכ כפי ס' ל' סכס סככר סככיר. ולשון עכר סול עכר מן ארץ גזירס כמכור, וענין אמרו ס' כ"ז וסככיר סככיר. וסמס סכס אמרו סללל ידירה למשעא עליו וכו', למטן לו סהי עליו למעוס סככרו סמכרס בני ארס עד עומקס כפיו אשר לו יסוס ככס סממכרס מל סיומס סככורס סככורס: ווככר סככורו עליו ברם. ר"ל כי גם סמסס סמך לא יסוס למכוס כחיים, כי ככס ר"ל כי כן כעודס ח' יס סכוק כידו לזכר סוכו

כמו שנאמר את מספר ימין אמלא, והארכת ימים, אבל אוהב העולם ואריכות הימים ספני שהוא מקנה אותו העולם הבא, וכל אשר יוסיף טובה יעלה מדרגה לעולם הבא, אך הוא מתאוה זה אילו היה מניע למדרגת הנון שנאמר בו ויתהלך הנון את האלהים, או למדרגת אליותו זכור לטוב. ולהפנות עד שיתיחד לחברת המלאכים, ולא יהיה משתומם ביחידות ובכדירות, אבל הם צותו (כ"ל והתברתו), וישתומם

קול יהודה

מוצתו יח' השופטת עליו חמיד בכל שפה וכלל רנע ולחם לו שבת והודאה עליה, מה שלא יוכל עליו אחר המוח, על דרך מכסה לחזיקו (ימשיה ל"ח) כי ל' שאלו שודך מוח הילקן וגו' חי מי הוא וידן וגו' ובמחמך דוד (מהילים קמ"ו) חללה ה' בחיי וגו'. או יראה שהוא זוכר בהם הוכחו המופלג עליו להחזיק מוכה ולשם הודות לעולם למיבייש פניו. ויהיה מלשון חז"ל פרק מי שהקל, בשבת שבוה, ב"ש ע"ש במוצות, במועד בשבת, שעשיתו בי בשבת מחזיקין ל שובה. ומל"ץ על זה מחמך דוד מוכהי כל עליך, ר"ל עליך בלתי מוטלה מוכחי שהחזיק לי טובה על קבלי עלי שול מלומךך במוצאי אדני הטה. והוא על דרך מחמך הטה חל למדה מורה הכרה אל המחזיק טובה לעמך בי לךך מטרס. וקרוב לזה בחדרוה ז"ל פרק כל המנחות אמרת ל' אדני אהה מוכחי כל עליך, אמרת כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע החזק לי טובה שהודיעתיך בשולם, אמר לה מוכחי כל עליך אין ליי מחזיק טובה אלא לכהרס יצחק ויעקב שהודיעני בשולם. הלה, שנאמר לקדושים אשר בחרן המה ואדויהי כל המצוי בהם, ע"כ. והנזמה זה השלש המלא על סימן י"ל בחרמו וכליהו הוא זוכר טובהו לאלהיו וכו'. כמו שנאמר את בספר וגו'. והוא ראה על היות החיים ממוצות הבורא שכן בנות בכונה ממנו כל המנוסל ממנהו וכו': אבל אורה העולם. כנגד אמרו למעלה אינו גזר מן השולם ואריכות הימים. כנגד אמרו שלא יהיה עליו לחסא ומלם החיים: ספני שדוא מקנה אותו העולם הבא וכו'. כנגד אמרו שם ממוצות הבורא וכו'. כי הנה מה טובה החיים החמיים הואיל ובמלמעשה נקנה החיים הנלחיים, ועל זאת שובת עליו לשון הקודש אשר קרא שם לחיים בלשון רבים לעולם לא יפרד, וכמו שזכר בעל השפשים שרש"י, והיה זה להורו כי חיי ועוד יימנו שבעה"ל אינם החיים בלחמ בלתי חל עשיתו בכות המלמדות כל השגת החיים הנלחיים לעו"כ, ובחמ"ל החקן עמך בפרווחור כדי שחכס לפרקלין, ומי שלם מרה בערב שבת לא יסלל בשבת, והיותו שני מיני החיים כרוכים נכ יחד, וקרא זה חל זה, חיים הם לעומלמים בלשון רבים ולחיים ועמיים בחייהם לא נפרדו: אך הוא מתאוה זה

אוצר נחמד

אל אורדים דקדים אשר הם קבועים ממנין לה ומשוררים אל האדם על האות האילנה. וכל זה שם כרחוק המשגיח על ברייתו כשהגה נלמה, שלום זה סיו הרבה בני אדם שוכחים מלכל לחמם מפני ערדנם או קולר ידם עד שסיו נחלשי ומתים קודם זמנם, כי ככר יש שיעור וקל ידוע להם האדם כהרץ לו מדי ויס ביומו חשוש ואזיריו על עינו הכניויות שסביבו בו כבורה, וכבר נודד שמקל דסס הוא מן המחלל וממסכה. ומתשה סיחקן שימלם סמובות כבורה ושלוחו שסס לחות טוטיות אשר שנתה כבורה להכיריו על האילנה והסחיס להסוחו ולכעמדי כריאוות, והוא יאמר לא אוכל ולא אשעם כליו אוני תמן חיים. וכן כיואל כוח ביהה נכרי השולם וכל האותם האנושיות, לא נקבשו לנעלם אך לקוס האדם: וזכור שובתו עליו ברום. הקב"ה מזכיר זאת הטובה שיעשה לנדיקים, שאמר את משכר ימך אלא (מל"ג כ"ג). דואס לומר שיתקיימו ימיהם כפי האשכר והמוטעב נכח הגוף, ואך ינעמו טובות כולת ויחמלו אוחס: והארכת ימים. וכן נאמר בעולם ייבך לך מהארה ימים, שנאמר ג' על אריכות ימים בעולם הזה: אבל אורה העולם. ר"ל העודד ה' אלנו אוהב העולם הזה ואריכות הימים שכל עינו כראוי להעמיד חייו סוף אוהב אוחו: ספני שהוא מקנה אותו העולם. מפני זה הוא אוהב חי עולם הזה בעבור שהיי פולם סוף סם סכס וזכר נאמן לקנות העולם הבא, כי זה הוא בית מועד ועת נעלה לכל בני אדם שיתעשר קבניני עולם כפא, כי יבאדם גוף מן השמימי וכן נאמר ימך יקנה העולם שכלנו ארוך: וכל אשר יוסיף טובה יעלה מדרגה וכו'. ר"ל במעט חיים שאלה חי יוסר יוכל שיעשה מלוח קה, ויהי מלוחו למדרגה יוסר גדולה בעולם הבא: אך הוא מתאוה זה. ר"ל אינו בדין החסיד כולם בענדות אליו שייסי שונם אנון, כמחללנו שיעקב מנמחו חי עולם הבא אינו מתחו על הספר גונו ומיחשו כסכרה, אלל יתאוס שיגיע למדרגת הנון ואליוה של עמו טעם מיה: ולהפנות לשון מני אדם והוא עוררו מלונב בגוף: עך שיתיחד לחברת המלאכים. שיוךך גונו עד שיהיה רצוי מחמכרים עם מלאכי עיון, כמו שחללו כנחת החסידים שסיו מחמכרים כם המלנכיס בשדום היים, ובכללם הכניויות וגם קתת המחמי סלמוד, וכענין שאמרו בענדות טרק כשכלת מלאכה אשכח לנכ קיעלה א"ל קיעלה קיעלה כפרלם כסחאו וכו': ולא יהיה משתומם ביחידות ובכדירות. כשסביע אדם למדרגה זו שיתחבר עם מלאכי עיון או רצוי לו שיערישו מני אדם, באלו זה הסיס נשכו עמיה עליו בעבור יחידותו, כי ככר זה לתכורס סיומר נכדס שסם מלאכי מעלס: אבל הם צותו.

כו'. ר"ל שזה הוא מחמלו להפרד מהכרה בני אדם אל אהב אריכות ימיו בעולם הזה הואיל והתעלית מדרגתו אל הכדוקים העליון עד בלתי קווחו מן הימן מוססם שלימות, והוא שלא יכירינה להוריד מעליו עדי שמוחו הקבוי. וזה יתבאר במלך מתחמיו המוח וכו': ולהפנות עד שיתיחד לחברת המלאכים וכו'. כי הבריות מכל לך קשה מאלך לאדם המדיני בשבת ובחתיחהו להכרה המלנכיס ככר והמלא חסרונו מהכרה האדם בשני לשנח: אבל הם צותו. ר"ל חכרסו

וישתומם במלא עם, מפני שנעדר ממנו עניני העולם השפל ונתוסף עמו "ראית (כ"א ראות) מלכות שמים אשר לא יהיה צריך עמה למאכל ולמשתה, ולכמו אלה תהיה ראויה הבדידות השלמה. אך מתאווים המות מפני שהגיעו אל התכלית אשר אין אחריה סדרה שיקוו תוספתה. ולהכמים המתפלספים אהבה בבדידות, כדי שתודכנה מחשבותם לילד מסכרותם התולדות האמתיות עד שיגיעו אל האמת במה שנשאר עליהם מהספקות, ורוצים עם זה פניעת תלמידים שביאו אותם אל המחקר והזכרון, כמי ששנה בקבוצ המסון והוא שונא להתעסק אלא עם מי שימחור כדי

קול יהודה

אוצר נחמד

הם תומדים לו במקום הנחת בני אדם. לוח לשון מבור, כ"א נושא כעלמא כלשון גמלא: וישתומם במלא עם. מי יאמר כמדומה זו דרכם במחשבתם כיתווה בין ירכס בני אדם: מפני שנעדר ממנו עניני העולם השפל. כי כסע כעכע כאלם ללאוב מבורה בני אדם, הוה מוטעב נדי כדי שגיב תועלת הסכרתי ללרס אבר אי לשאר להשיג יודיו, וכמ"ס חז"ל כמה יגיעות יגיע אדם כרלשון עד שמלא פה ללאכול וכו', וזה שכבר נאמר מצרי שופ"א חכס סכס לראוח מני אלכסיס למעלה מלאכי שמים, לא יתחון עוד כהגורת בני אדם: אשר לא יהיה צריך עמה למאכל ולמשתה. ר"ל כבאגיע למעלה מןן ואלכסיס שאינו צריך עוד לשהכר פס סאנטיס: ולכמו אלה היתה ראוי הבדידות השלמה. כלס סאנטיס למעלה זו נאס לו שנתודד בשלמות, כי לו לא יסיה לו למשא ולטורח כי אינו צריך לנאסוס אחר שא"ל לנכילה וסחיס וזין לו תקוס מוס ומסמנס, וזאת כבדידות הנאלס לו: אך מתאווים הכוח. הסלמיס כמו אלס רלוי לסס להתאוח סמות: מפני אין אררייה מברגה. אין עוד מדרגס למעלה מזה: שיקוד חוספחה. שיקוד לסוסף עוד כמה יחייו וזין וזין, ולסיק לסס בלגדי רלוי תלוח סמות וכדידות: ולהכמים המתפלספים אהבה בבדידות. ר"ל וגס לתחמי סילוסופוס אשר לא מפני ישראל כסס לסס אכנס כדידות: שתודכנה מחשבותם. שיוזכר כלס: לילד מסכרותיהם התולדות האמתיות. כעכבור שאין יגס דת מקובלת כל סהתלוחס למשא אחר סלחתי כלאכ ימיס כעור כלאסל, ולוס כבנודיס כדי שלא יסידודם בני אדם: במה שנסארו עליהם מוספיקות. כי סילוסוף לא ימלא מנוחה לדמנו כדעות סילוסופוס מדורות סקדמו לו, כי לא יתדלו ססיקוק מרקב עיונס ותמיד סלחתיס וזומס ככרות כרלשניס מלי עמחיס סטיניס וקלר שלל כלרס: ורוצים עם זה פניעת תלמידים. ר"ל אל"ס ססס כותריס לשגח דוד עב"ל חוסקיס לסלכנס סס התלמידים סכונריס וזומס על עיונס: אל המחקר. יסיס אלס סלגות, וכמ"ס חז"ל מהלמידי יוזר מכולס, ססתמידי מחסיס כדקויו: והזכרון. שיוצרו אוחס כדריס סכמכיס, כי התלמיד שאין עליו משא הסימן כ"כ כה סוכיס כו סמור יוזר: כמי ששבה בקבוצ המסון. וזהו שונא להתעסק אלא עם מי שימחור כדי שיריח

ותפסעו, מלשון אמר"ל על ירח שמים שלל העולם כלו ככרל לזוח שלו. ורלחי כווסס כחינה יד לזוחו וזכרתי: וישתומם במלא עם. הפך מהנבן של בני אדם: וישתומם ביחידותם, כי לחנס ככטו של זה כורכס מהס מלרס כבהכבור אל העליונים. וז"ל מפני שנעדר ממנו עניני העולם השפל ונתוסף עמו ראית מלכות שמים וכו'. ונעסחה חקרה כחוב לחמר, מפני שנעדר ממנו ראות מלכות שמים וכו'. והוא לשון ממוקן יוזר מן הרלשונ: הבדידות השלימה. להכדיל בינה וזין שני מיני כדידות הנלחי שלימה שיזכור אחר כך כמו שיבא: אך כרלויים הבורה וכו'. נקשר עס אמרו למעלה אך הוה מחלוח זה אילו היס מניע וכו', וזהו מניע שס לו סיווס מהחיל להפרד מהנכרה בני החדס לכנס שס לו להחייד עם הנכרה המתלכיס מפני שלא יקר לו להסחום כיוחיה וכבדידות וכו'. והוא עיקר אמרו כעלה המחמר לינוג נגזר מן העולם וכו', ועלה סוסף על הוחה השלס לחמר סוף נס זלה יקרנו הכסתוממות והמוה לו יהוס כלל כי יקר כעיניו המוחה ולז סוב לו, והוא כנגד אמרו שס שלא יהיס עליו למשא וימלס החיסי וכו'. וכל זה יתעסל נס על לעומה אמרו כמה סקדס כלל אויב העולם ואריות הויסי וכו', כמכור סמה: ולהכמים המתפלספים וכו'. יזכר כה שניי סילוח לה ג"כ ההתודדות, אך לא כרלשונה סזוכיר מהתך וליאו, כי לעניס זלחל מהמתפלספים אל יחיה הבדידות לגמרי להעדר כדקווס כעליונים, כי על קל לא היתה כדידות זלחי לזמן קצוב עד שיעגיע אל האמת וכו'. וזלר הייחס ימלחו עם ערבוה כמו שיכור. ועדיין לריכיס סס לפגיעת התלמידים וכו', כמו שפכר ויזכר, והכוחה על סביעיה כרפיקס, לא יחיו מההכריס עמחה תמיד. וכבר ידעה כי קלס סילוסופוס כקדמוסי נקלחו ממשויס, ומפטרסי אמרו סקדקרו על על סס הייחס הולכי מדכרות כמקוס שוחס וסמחה כהתודד כעיניו הכחמות. והכבר לחמר ה' סימן ס"ו קרלס הולכיס, ושס יתכרל: שיסנה. ר"ל כההעסק, מלשון כלהכנה השנה חמיד, לחמד מן סכיוסיס סכניל כעל ספטרסי כשרס שגכ חז"ל. ור' יונה סס כלהכנה השנה חמיד כעיניו סמחה וערבות כמו שניין לזוד, על סנימות, לו כעיניו ההעסקוה כלהכנה מחלוב זולחה, ומזה הענין וכל סונגה לו לל יתעס. וקכר כדי יונה כסס רכי יהודה כן קריס כי הוה סמע חלוד הדני לומר יס לי שניס כעיניו, יס לי סקס, ע"כ. וקרוב לזיווס מענין כי סיה וכו סייג לו (מ"א י"ח) כחמוה סיי"ן כסי"ן, סעיניו סקס, כמו מוצר כעל ספטרסי כשרס שיג. וכלשון זה נשחמס הרמב"ס ככלכות סכובה פ' ג' כלמרו וזומיס כל סנתס

שיריח

נבגל

כדי שירייה עמו, וזאת מדרגת סקרא"ט והדומה לו, ואלה היחידים אין תקוה להגיע למדרגתם. אבל בהמצא השכינה בארץ הקדושה בעם המוכן לנבואה, ואז היו אנשים נפרדים ושוכנים במדברות מתחברים עם מי שדומה להם, לא היו מתבודדים לגמרי, אבל היו נעזרים על חכמת התורה ומעשיה המקרבים אל המדרגה היא בקדושה ובטהרה, והם בני הנביאים. ואך בזמן הזה ובמקום הזה והעם הזה ואין חזון נפרץ, עם מיעוט החכמה הקנויה והעדר החכמה ההיא הטבעית, מי שהכניס עצמו

אוצר נחמד

קול יהודה

שירייה. הסגרים הגדולים אשר כל נגממת להרויח ממון, שואלים לנבך דבר ולהתחבר עם אדם זולה הסומרים, וידבר תמיד מעניי משא ומתן כדי כאולי ממון דרכיהם ללמוד לפתור דבר מה, וכך ישנו הבלוטוסים נחשבת חכמת הכתמים ולהתרחק מהכרת בני אדם הכלתי חכמים. והנה גם אלו אינם פורשים שלמה מבני אדם לנער עלום מן הפרשיות והכידות רק לתועלת החכמה: סקרא"ט. מילופק פורסם קדמון: ואלה היחידים. חכדי בני ישראל המכונים למעלה: אין תקוה להגיע למדרגתם. אין נזכר להם להסגוד על בגמת האמה, כי סורים נר לרגלם ואור לנתיבותם, אבל הפרשיות להם אל ענין יזכר מנצח ונעלה כמו שיצא: בעם המוכן לנבואה. משה ויע ישראל: עם מי שדומה להם. לא היחה פרשיות מיוחדת אולם לקון כתיים אבל היו מתחברים עם דומיהם מן הכתמים: והתבודדים לגמרי. חלוא הישיב"ט מריס ביער: היו נעזרים. ממת הפרשיות: ומעשייה. נמשך המלוח: החבורה ההיא. ראות מלחי מעלה זוכר מעלה: בקדושה ובטהרה. על ידי קדושת וטהרה: והם בני הנביאים. החכמים במקרא שם תלמידי סניזאים זכו להזקן באור טליונין ק"ט אלו וכו' לנבואה פורסמת: ואין נפרץ. אין אום נכונה דומת בעולם: עם מיעוט החכמה הקנויה. מיעוט ידיעת החכמה האמתית המקובלת מאפסיות שהיא למעלה מן העיון: והעדר החכמה ההיא. שאכמה

זכבל וריק, רלה בו ומתעסקין, ומשה עוד שם פלך פעמים רבות על המנה הזאת. ונוראות נפלאותי על הראב"ד ומהר"י קלרו ארך לא שמו לבס לזאת, כי הנה כתב שם הראב"ד אמר אכרסה זה הענין לא ידעו לזאת דבר כיון, ולא מפרישים אמתו שני עמיים, לשון שיר כמו שניין לוד, ועיין אמר בעבור אהבה חשנה בעניןך שלה השיי אליהם לב, ע"פ. וכתב שם מהר"י קלרו מה ששמרו לשון שיר, נראה ודיעו למר שישחם נחשבה ה' כמו שלדס שמת בשיר, עכ"ל. והרחק הרחיקו שיהם מעיקר המנה כאשר להרואי: וזאת מדרגת סקרא"ט וכו'. נשא פנים לתחכמה כהאכרים לבנה, כאשר עשה בחמישי סימן י"ד בלמרו אמה שיש להם יתרון נחכמה האטוטי, כמו שפירש אמר סקרא"ט הראשון לעם, חמי לא כאשר חכמתם האלויה אבל חמי אומר לא אדעה, אמנם חמי חכם בהנחה האטוטי, ויש להם ההגלות להם שגפריס להקפידם להבדיל הגבוה והאור האלויה אללם וכו', ע"פ. וישיס להקפידם הריה שבחכם לאחר אבל יוטלו עכ"פ ומקן להם שנה על מה ששעט מופשטם הקפידים וטומו הטוב ושקן הימוסיים הכליסיים ומאסו העולם וכו', ואלה היחידים וכו'.

שב לשתי הכחות שזכר מחתך ואליו והמהכמים המתלמדים, לא למדרגה חתך ואליו דרכות העליון ולא למדרגת סקרא"ט והדומה לו בשלימות מחקר החכמה הטבעית, שכל כח ממש הוקל עליה עיני ההתבודדות מן הפנים שזכרו, אם כי לא יתכן לו היווה נגזר משותח מן העולם מן יקון בחיו כמו שקדם: אבל בהמצא וכו'. יען אמר כי אין תקוה להגיע למדרגת שמי הקדוה המכרות ועל כן יתכן לזלוח עיני ההתבודדות הוה, שב לבאר כי בעת התולדת שנה ישראל על אדמתם לרצון לפי ה' אליהם, הוה שם מין שלישי מההתבודדות ממוצע ונאוח לאפסיה רבים בהקבץ שלשם הוליס בלומתו. הו' המצא השכינה, כ"י הארץ הקדושה, והנ' עם מוכן לנבואה, כי השדה כלס קדוטיס ונכוחס ה' במראה להם שיי יתודע, ביהוה שומרי משמת הטורה מבקוס הוה שהיו שלמות כזה כמות החזון כמנוטר כשני סימן ח' ומן הוה והלוא. ואו כההאסף יחד עמיים חלו בשכני ישראל, היו אנשים מהס נפרדים לבקש חזון והיו שוכנים במדברות, לא מהבודדים לגמרי כראשונים, רק בתורבתיהם עם הרומים להם מההתקשים גדולה ונצרות נמדרכת הנבואה. ועס היחה בלתי מהבודדים לגמרי, היה להם מה שימלא את ידם להשיג מבוקסם, והיא הקדושה והטהרה, המכניה אולם אל מול חמת הטורה ומעשייה אשר בסם היה קורבתה אל המדרגה היה הקדושים. ואלה הם היי הדעת שניכרל הנקדוים בני הנביאים: אך בזמן הזה. שאין השכינה שורה בישראל, כנגד המלי המלא השכינה שזכר למעלה: ובמקום הוה. שעיני קדוה לאליו, כנגד אמרו למעלה בלתי הקדושה: והעם הזה ואין חזון נפרץ. כי עת מרס את הוה והלוא כבר שב עיני משולל האלמות והכנה לא הנבואה, כי אין חזון רבוי לבך, כנגד אמרו למעלה שם העוה הרבמה הקטויה. כ"ל בקיאת, כ"י בור הקודש האויה שזכר מתוך ואליו, וכאוחה שזכר בחמישי סימן י"ב בלמרו, וכבר יליית הכה הדברי בקלח האלטיס שהתדבקו בשלל הכללי כמת שירותותיה הסתחפתם בהקפס והעיון ויסור מעניו הטורה בלימוד אלויה ונבואה, וחקרל בגולתו זלח קדושה וחקרל רוק"ט, ע"פ. ומשה עוד דברו בלמרו שם סי' י"ד ולי האמהה שבעט כשן האמו כהקפס אבל האמהה שבעט המכרים מנבואה הנבואה יח"י הכוים מצי הנביאה וכו'. ולאפשר עוד כשן וחרחה המנהג אל החכמה הוה רהמת חורשת ריה' לזית רהמתה מכל סיג: והעדר הרחבה ריה"י

עצמו להגור בפרישות, כבר הכנים נפשו ביסורין וחולי נפשו ונשמו, ותראה עליו דלות החליים, ויהיו סבורים בני אדם שהוא דלות הכניעה והשפלות, וישוב נאמר מואם בחייו מפני קיצתו במאסריו ומכאוביו לא מתאוות לבדידות, ואיך לא יהיה כן הוא איננו דבק באור אלהי שימצא בו צוות הנביאים, ולא הגיע לתכמות שסמפיקים להתעסק בהם ולמצוא עריבות בהם שאר חייו כפילוסופים, ואמור כי הוא ירא והסיד אוהב שיפגע אלהיו בבדידות והעמידה והתחנה והתפלה במה שהוא יודע

אוצר נחמד

שלאמו ועדרים מדידתם כמהם סוף סוף סילוסוסים מהמדיש כבורס, ומעשה אין לו מסק בפרישות לא מוד בני סביאוס ולא מוד סילוסוסים: להגור. מלאן וימוד מקדש ב"י, והוא נעון פדלה ופריסה: כבר הבינים נפשו ביסורין. שמאחר ששם הפרישות איש קוט שום מדרגה עליונו או הכנסה מהממדים את כלם ומומדים עד למר בבדידות אשר למעט האדם כשהוא כד, איך נכנס ביסורין: והחלי הפשוט. תלי סביאוסים ועסק סביאוסים: ותראה עליו. יסוף נראה עליו: דלות החליים. נעשו עליו פסאכ וטואר מויו יסוף: שהוא דלות הבניעה והשפלות. כסבורים בני אדם ששם ספרוהו דל וחס מהמסן שאינו מכן נכסאי' ועשוי אינם שוקקס לעוס סגלות סוכניות, ואינו נותר לסתמכר מס כל אדם לשי שבוה סניינו עניי דרך ארץ ועסק סוואס כספיי: וישוד נאסר מואם בחייו. אין סדרג כן רק סוף נדעטו כש אסור זיקוס ומוטל כבוד סכוי, אשר כל כיוס מהמסן מואס למלכות נעשו סרעוס וסעורוד מכל זודק סוכניו כדרך כל סלחן: מואם בחייו מפני קיצתו במאסריו. לך מואסן כמיס מפני סוואר כן נמאכר סוף סגדניל עמו מצרכי כיי ארס ססכריים, ופי' סוף סוכא ומספך קודל כל כיוס ספלות קומס: לא מתאוות לבדידות. לא סוואס מהמסן שפיס נגדל מעשיו סוואס, אמל ארדנס סוף שוקק ארסס מחד' ואלוי ווקר סמוון בני ארס: ואיך לא ידעה כן לפי עטכ סרס: ותוא איננו דבק באור אלהי. סמסוס אפ סגוף ומשמה אפ ספכג בפיאמל עמו סכריס מקיניוס לקלף בני סגיאיס סגדניל ומסכריים פמו: ולא הגיע להבמות. כיוס יודע סמפיקוס: סמספיקוס להרעסק בהם ולמצוא עריבות. סמכמות לוי עיונס מעספיקס להמס עריבות ומשמה למעיניס כסס, ככל עמל לא שפס שפיכיל דבר אלף ספכיל קודס או תודיק כגמל וואסלו כל כחפיו, וכן כסכלסו אחר סכלסו יולר כסס ממועס וואסו כמחוס סגוף, וכן סכמועטוס סוף ארמח שמתח סגמב וסרס סגוף: שאר אולי כלומר כל ימי חייו עמוס פרישט עדי עיוס מומו, כי לו אלף שים יחיס סרסס לא ימלס עיונס סמפיקוס: ואמור שהוא ימס לא יך עומר כפרוש כוס שאינו לא מניי סגיאיס ולא מילוסוסים, מאמר סוואר יאל וחסיד: אוהב שיפגע אלהיו. כלומר שיסתגר באלויו דרך מקדס, כמו שיפגע ארס אוכטו כקפוחס אופו ואישו יודע אפס יקבאסו, לא סוף כאשר סוף אולי יפגעסו: בבדידות. כמס סוואר מהכורד: והעמידה והתרגוח. עומד ומסמכן ומספל: במה שהוא יודע

קול יהודה

השבועית. כנגד הכמה סקרא'ס והזוכה לו מהמסלסמסיס עוזר למעלה, כי סוף סקרא' סעניס ארטיס, כי מניח ארסו ומכמתו לוקחס זמס, כמו עוזכרו: והחלי נפשו וגשמי. כי נפשו עליו האכל ולדמטו מסס כהרלומס יסרויו. וחס מפני סערד זמלמי מקו מכלי אין לו מס עימלל סכרונו פי' דוק לור אלהי כמדרכס מוקר ואליו וסכריים עקדס זכרס, או פי' עיונס סמכמות סמחוס נעליכן מיי עעס ועברטו, ככקרא'ס וסיעטו סמחכריס למעלה, וכמו סחלק יך נכר כשאלו מוקר ססבור: שוואר דלות הבניעה והשפלות. ואין זה כי אס דרך עוזכ כו מהוק ד' יסרויו אשר כסס ימחוס. וז"ל ידשובר נאמר מואם בחייו מפני קיצתו במאסריו וכו', כי יוקר כחייו מפני כמות סמכמיס אשר כדרך פ יולך סמוט פח לו: איננו דבק באור אלהי וכו'. כמדרכס מוקר ואליו וכני סגיאיס סמכריס: צוות הנביאים. סס המלכיס סמחכריס מעמס כמחכר למעלה: ולא הגיע להבמות וכו'. כמכמיס כהמלסמסיס המעליס סעמלה זכרוס כמס עקדס. יוסה סמאר שסמפיקוס להרעסק בהם, יחן וימוס מלאן און סמפיקוס בידו להעמק סעורס, וסכוסו שלל סגיט להכמות ספיכיקו בידו להעמק ככן, כי אמנס סקקר ידו לפלוט לו סגמכן, וכאלוי סמכמות כסצורוס סגיטוס סרסוק ירסוקיכו לכל יולר יע כס לעסוד סכסר כחייו, כי סוכ סכרו לו סעמלה עיקל כעצדות עמי, וחס סכוכ לא יקבל כי סר מעליו לל כמות סמכרות אשר סגילוס לבלו לוי סענימיס וכל כן נחלו סמל סגיטוס עכרכ עדיס. והגכן אולי סעינינו למר כי לא סגיט להכמות סמחוס כמדרכס ספסיינס סמפיקוס כעמון להעמק סרסס ככן לבדיס מאלן סמוט אל אשר עסקי עסולס ולא יעל מזה לידי מואס כחייו, כי סוכ סכרו ארו כעמלה עיונס כמכמות סהכס כי כסמרכ עקב רכ. ומעון זה מה סמכן כלמרו ולמצוא עריבות בהם שאר חייו כפילוסופים, ואלו סמכמיס עס מה עזכר למעלה ולמכמיס סמלסמסיס אלהכ בבדידות וכו' מה סגיטוי אל סלמח וכו', כי ככלל יח סודלס שמה סגיטס זו ימלו ערבות ומרן כשאר ימי סגיט: ואמור כי הוא ירא וחסיד אוהב שיפגע וכו'. סכוס עמ מה עזוכל לגמנס ומרן עמס סירונו עייד סרעובת סספל כחי סמכות עזכרט, ככר ימאל לויס אשר אלה לו ערבות ככיר לא מוזכר להקל מעליו משל ספרישות המוספל סמופל על סכמו, כי ימחך מרדל יסרויו כמס שיפגע עליו שימו אשר ימסכן לפי פי' מחד: בבדידות. כי קן עס לבדד ימסון ליחד לכו לאלהיו: והעמידה. על נרלוי ספיד כגמל ספיפס: והתחנה והתפלה במה שהוא יודע וכו'. כי טנת ססבור סוף עס מני שאלן עסקי כתכנס ודמס

יודע מהתחנונים והבקשות, אלה החדשות אין להם עריבות כי אם ימים מעמים בעוד שהם חדשים, וכל אשר ישנו על הלשון לא תפעל להם הנפש ולא ימצא לה בניעה ולא חנינה, וישאר בעתי היום והלילה ונפשו תתבענו בכחותיה אשר נמבעה עליהם, מהשמע והראיה והדבור והעיון והעסק והאכילה והשתיה והמשגל והריח במסמן

אוצר נחמד

יודע מהתחנונים. אטילו תלמד שאלו יודע מהתחנונים וישיב שיר חוש המניח הכרח והסתוריות במתח נפש: אין להם עריבות כי אם ימים מעמים. מהתחנונים החדשות לא יגרעו רק נעמד כמדומים ומימי מועדים אחר: בעוד שהם חדשים. על תכלה נפשו בך עדיין: וכל אשר ישנו על הלשון. ר"ל שיבואו על הלשון עמים רבים א"ל, מלבן השנות הללו: לא תפעל להם חפז. כשם איהם מרננה נערינות שלכם מתחת הכתר: ולא ימצא לה בניעה. לא יושק נפש כניעה ודרכי נעמיד מהמנוים כעריה: ולא ירבה. לא תתחנן נפש נמדנס חסר גזרה: וישאר בעתי היום והלילה. ולא עוד שאין התכלה ונכנס רק בזמנים מן היום ולילה, ושאר עתות היום הוא נשאר שני אין לו עסק כלל ולא חדות דבר לשמה את כניעו: ונפשו תתבענו בכחותיה. כשם שנועת את האדם לנאות וכן כחוס המונענוו בלדש שאין יודו לסיפס מפלו נעוד סוף אדם החלוא אליהם מועתם בו: מהשמע הדראיה והדבור. מס שאלהם נרין לשמוע ולנאות ולדבר ולעיון

קול יודעה

ודעת, רק זו כמו ללבוש כשנעשה מלכותו ומתחנן חמיד עם הכנף האמור, על כן אמר כמה שהוא יודע וכו': וכל אשר ישנו על הלשון לא תפעל להם הנפש וכו'. הכונה כי על השמות על הלשון ככל על ככל ההפלות והתחנות אשר הכונה והפזיר חמיד כמדובר, כבר שב המורגל לנבע וסר כח ההתפעלות אשר הינה הנפש מחפלה בו מנרשטונה: ולא ימצא לה בניעה ולא חנינה. ר"ל שלא חסוכב לו משה כניעה ומינה בהתקן אל ה' בכל שעה ובכל רגע. ולפיכך טוב מעט בלדקה, כחלמה בעל מותב הלכות עשר אהבה ה' פרק ו' על ענין ההפלה המפוזרת ח"ל, אל יקדים בה לשוק את לבך, כי המעט ממנה עם המלא לבך בו, טוב ממחירות הטעם לשוק צרב ממנה כשיהיה לבך ריק ממנו, מ"ב. ויכולה כזה כהב המורה בשלישי מ' מ"ח, ח"ל, וכל דבר וכבד שיתמיד האדם לראותו יהסר מה שנגש ממנו ומעט מה שיהיה נגיע בגללו מן שאין טוב להכנס לתקופת בכל עם שיריה, וכמו זה לאמרו הוקד רגלך מניה רעך וכו', מ"ב. ולא ראיתי לבאר ישנו מימן טען, לומר שכל אשר יתישנו החדשות הכלה על הלשון לא תפעל להם הנפש וכו', כי היה ראוי יהיו יושנו, כמו מן וודע יודעו, כמשפט הנפשו מנמי מ"ל יוד': וישאר וכו'. נראה יהיוו נסמך ונקשר עם "ח"כ הלג יתאר מתחנן וכו', כי מ"י שהפסיק בנימן קניעני מחומו ובה הלעז הנכנס בימים צרבו דברים, החזיר הלשון האוה בשמחו כמנהג בלשונות, וכאילו אמר וישאר בעתי היום והלילה מההרע על מה שקשר נפשו אליו וכו', ונפשו התבענו בכחותיה וכו'. או היה הכונה שישאר נכבד משההרע בעתי היום והלילה לפי שנפשו התבענו וכו': ונפשו תתבענו בכחותיה וכו'. כל מנמה פניו כמו שהקדמו היא להורו כי לא טוב יהיה עובד ה'אליהם שותק עם כל מחומו, כי בזה תקראנה מלהמה בקרב מההו. ועל זה גנה ההתבודדות בכל חוקף. ועוד ידו נסווה להורוה על ככה וכמו שיבא: מהשמע והראיה וכו'. זכר החלה שני החושים המנוגדים המוריס בלמוד, כי עין רואה ואזן שומעת ה' עשה גם שמינה לעולם הועלתה בדיעה, ולזה סמך אליו הדבור והעיון, כי ידעוה של אדם ועיון שכלו נמשך למה שכבר ראה או ידע מפי השמועה: והעסק. ללכה איה ואלה לטויל וטעושת. או עסק משא ומתן של הלכה בין ההכריה, כי כבר קדם לו בסמוך זכרון הדבור והעיון: והאכילה וכו'. אלהיה ייסעו עיניו משיני האפוחים, מוש הטעם והמפתח הרקס סגל לו. והנה לא זכר חוש הריח אע"פ שהנשמה נהנית ממנו, והמורה כהב על אודותיו בשני מ' ל"ו כי בריה ישמעו והרלוהו אע"פ שהם נשמיים הנה ימצא בהם עיה אחת העונה ללדס המלצר הוא אדם כמו שביאר זה ארטיסעו, מ"ב. ועינו כי בריה יקחון מופילים למוה ויגיע ממנו הענוג ללדס מלד זכרונה האנטייה ובחוש השמע והרלוהו וישנו רוב המושכלות, גם מקולות הענוים ממלא נפש האדם מריגע, ומראה עינים שמונות היפות מרחיב לבו של אדם, וא"כ מה זאת עשה החכר להשמיט זכרון הריה ולמה זה יגרע. ואולי היה סבה השמטתו לפי שאין הכל החכים אליו, ויש מי שיחוק בו ואלל פעשו בריח לאו ממלא היא. והנכון אליו שלא העלוה על שפתיו לפי שאין בעיניו מזהו כחוכה בחורה, כי לכל אחד מיהר החושים מנינו איהרה מפורשת, כמו ה' השא שפח שאו, לא תחורו אחריו לבכנס ואתרי עיניכם, לא תגנו אל האלילים, לא תאלל כל חועבה, לא תחאף, וחולה אלה ממינס רבו מספר, אמנס הריהו ביראה ה' אין ככהבו אזכרה על עיניו ביהוד, עם היות גם הוא בכלל לפי האמת בליסור הנלה של בשמי מ"א, כי בכלל הנלה זו ההתחס ג"כ, תכל אין זו חוכה מוסלה על חוש הריח בפרט, ומן הטעם הזה עממו השמיטו סימן ה' כאשר בא להצדיק היותם חלק כל החושים, כמו שיתבאר: ודדיות בבטמן. לאסוף ולנעם עשר ונכסיה. ומד כקף נמשך

במקום ותקנת ביתו ועזרת דלים ועזר התורה בממונו, כשיראה שום קלקול הלא יאשר מתחשו על מה שקשר נפשו אליו, ויוסיף בהרפתו רוחק מהענין האלהי אשר מרח להתקרב אליו :

ב מאמר הכוזרי אם כן ספר לי מעשה החסיד שבכם היום :

ג אמר החבר החסיד הוא, הנזהר במדינתו, משער ומחלק לכל אנשיה טרפם וכל ספקם, וינהג בהם בצדק, לא יונה אחד מהם, ולא יתן לו יותר מחלקו הראוי לו, וימצאם בעת צרכו אליהם שומעים לו, מסהרים לענותו בעת קראו, יצום ויעשו כמצותו, ויזהרים ויזהרו :

ד אמר הכוזרי על "הסיד שאלתיך לא על מושל :

ה אמר החבר החסיד הוא מי שהוא מושל, נשמע בחושיו וכחותיו הנפשיים והנפופים

קול יהודה

נמשך דברו על המהומה להכנה עמו, והח"כ דבר על המהומה להכנה בניה, בלחמו ותקנת ביתו. ואחרי כן יא' אל המתיחס להכנה המדינה, בלחמו ועזרת דלים ועזר התורה במבוינו, כי לבנו יפנה להקין בדם כפי הצורך ועל כן החשק נפשו להחשק בקניית הממון לגודל אלו :

ב מעשה החסיד. הוכן שם עובד אלהים גם סיד, כי כבר ההבאר אלו של יתכן לאדם בזמנו זה להגזר אלהים והפזר העזב ממנו מכל וכל, אך חס נפשו ישמור להראוה טוב בעמלו ובמחמט שמה (קהל'ג') ידעה כי אין טוב בם כי אם לשמו ולעשות טוב בחייו וגם כל האדם שיפלא ויפאה, ורעה טוב בכל עמלו מהת אלהים היא, וכיבודו גומל נפשו איש הכד הכד שמים דהסולין מוליה, כי ידע מה הכד עם אלהים ועם אשמים. חלום לא ידע עד הנה מה טיבו של הסיד זה ידיעה ברורה ומדוקדקת :

ג החסיד הוא הנזהר וכו'. ויבט דבריו אלה דרך משל כמו שיבאר סי' ה', כי המשיל ההסיד בזהו לכל חלקיו חקם הרלווי, למשל עיר מתיבה מדינה כהסד וכל אשיה ברחמים, עד שישגי בנפשו ההנהגה היחסי קטנים לו מתיבה נחומים המה לסוד לתשעמו, לשמור ולגמול מהותו הקיו ומשפיעו :

ד על הסיד שאלתיך וכו'. לא הך לבו לסיקן הדברים מגיעים, כי ממשל אשמים הוא כאמור :

ה החסיד הוא מי שהוא וכו'. ומהה יתל דברו לבאר ענין משלו המכר סימן ג'. ומה

ולבין בחקנת גופו וכני ביהו מה סככחתי לאדם : ועזרת דלים וכו'. לעזור דלים ולתקן בני תורה בממונו, שהוא עמוד גדול בעצמו, כמ"ש חו"ל על שלום דברים העולם עומד על הכורה ועל סטורה ועל גמילות חסדים : כשיראה שום קלקול. הנה אם יראה שהמריבות כיהלם איתו לשתח כמות גופו, וכני ביהו כרמיים ועוונים אין מנבל להם ואין מורה אותם דרך ה' והוא נעדר מעשות זדקות ולעמוד חסדים : על מה שקשר נפשו. לעזוב את עמו ולהתבודד במדברות : ויוסיף בהרפתו רוחק מהענין האלהי. יסיס חוסס על מעשיו ויבא להכריח את מרסויו של הקב"ה, עד שיתקן ויזהר מענין אלהי מזה שקוס להתקרב :

ב מעשה החסיד שבכם היום. נמון הוא שאין כנס לא להגזר אלהים ולקחת הממון הפיננסיים, והמריבות אין עסק להם בה כיום כמו שאמרת, אם כן מה העצום המצומצמת אצל להם היום :

ג טרפם. מווסתם : וכל ספקם. על זרכייהם : וינהג בהם בצדק. מתיבה אותם בנזק : לא יונה אחד מהם. מלשון לא חוט אית אלה אחיו : וימצאם בעת צרכו אליהם. כשצריך אליהם הם מוכנים לעניו : שומעים לו. בני המדינה שומעים אליו : ויזהרים ויזהרו. והיו מהרים כמה שמזכיר אותם מושל. וכל הענין משל אל האדם ואינניו וזמתי, כמו שנבאר בסיומן ה' :

ד על הסיד שאלתיך. לא נתן לו כי ממשל מכל הוא כנגד כל אדם אך הוא מתפלל מושל הסיד :

ה החסיד הוא מי שהוא מושל. ויבא חף אתי לא מונחי אל מושל המדינות אך אל החסיד המושל ברצונו ובגופו ככלל : נשמע בחושיו וכחותיו וכו'. המוסיס והכמות שמשים אל מתיבה ומתנבל, והוא הכלל הנפשיים. כמו

גא עיניך אל מאמר חמישי סימן י"ב ורעה מה שיבארנו עליו כסדור כמות הכסף הלוו, ששם עלו דברים על המשה המוסיס הנלוים אשר ישנו המוסיסים בהרעשה חילוניות וזוהריות הנלוים אל החושים הפנימיים, והוא כל המהומה החוש התחוק אשר אלו יתחברו תהלה כל מוסיס ההרעושה הנלוים בקיום אל מתיבה, ואחר כך על הדמיון ואל הממשל ואל הכרונ, ושם הראיתך לזמן השכלה האדם מן הכרונות הדמיונות, והכרונות על ענין הכמות האשיות באדם ששם שכלו ודמיונו ומתעבה, כי לעמת השכל יושאם התקן השכלי, ולעמת הדמיון והמתעבה יושאם הכה התעורר בשי חלקיו, החייו וכעטי, ואלה שלשם ישימו מתעבים אשיות על ידי התקן השכלי והמתעורר להיבט לפניה דרכם להרעווע אל בקשת הנלוים ובריות הנלוים לחות כפי משפטם התקין מלח מעשייה המכריס אש אש ממלאתה אשר המה עושים, והאינרים יסודו לתשעמהם וילכו בנת המעשה הנלוים בזה בחלופיה הרעושה החילוניות המתעטפות להם מן התקור שהוא הכלל. על כל אלה הוסיס דבריו שם פתח לרעה קתנו ועיקר שיש עליו. ולאנסי נא עמד מן הכלל בידי מדברי בעלי החכמה על

הדגופיים, ומנהיגם ההנהגה הגופיית, כמו שנאמר ומושל ברוחו מלוכד עיר. הוא המוכן לממשלה, כי אילו היה מושל במדינה היה נהוג בה בצדק כאשר נהג בנופו ונפשו, וחכם הכחות "המתאיים" (ל"א התאויים) ומנע אותם מן הרבוי אחר אשר נתן להם חלקם, והספיק להם מה שימלא חסרונם, שהמאכל המספיק והמשתה המספיק

אוצר נחמד

קול יהודה

כמו המלוא והקפאה והגולגול: והדגופיים. האדם המאכל והמאכל והמגנל: כמו שנאמר ומושל ברוחו וכו'. טוב ארץ אשם מגבור וכו' גורו מלוכד עיר (משלי טו') ולכן יסוחר החסיד כמושל כי ממשלתו יסור ממשלת מושל מדינה נלוכד עיר: והוא המוכן לממשלה. כלומר לוס ראוי שיקרא מושל בלחם מהבשר שיועד להטיג נדק נפשו וגופו, כ"ס שהיה נדק אשם המדינה אילו היה למושל עליו: והם כחות המתאיים. שולג כמות נפש לכבוד בעד המלוא הימים. מלשון לא תהססו שר דביו: אחר אשר נתן להם חלקם. התיי לבם חלק מן המלוא הכרתיים לקיום הגוף: והמספיק. נדק ממוצע כלי מותרות: והם

דרכם וישנו ישר בדרך רע, והם שני הלוקי המעשורר אשר דרכם בחלקלקוק ומיבת הכורים יאלו למלך, כי לא החפץ השכלי המולך יאסרו בנהתיים וישו אוחו לבהירה העטנות בני אדם ההנהגות למחלה כדכף סינים מנופם על הרס, ובין אומר וחין דברים שמע קולם, ועלה בבודה של נפש ונקיטתה ונבקיטתה אליו ומלך מלך בחוכה את בן טב אל. ועל הכה המעשורר הזה אמר הכהוב ואלוין השוקוה וההה תמלל בו, כי מלחמתו חזקה ענד הרצון השכלי, אמנם האשם כמנע בחירותו של אדם להח כתר מלכות בראש החפץ השכלי תחת ענד כי ימלך. ומפורסם הוא אמר מה שאמר שלמה על כיוצא בזה, עיר קטנה ואלהים בה מעט ואלו אלה מלך גדול וכבוד אזהה וזכה עליה מעודים גדולים וגו'. וזהו מה שבבין המורה באשים ב' ל"א ממדע הו"ל ששעור היה כשעור נבל, ורובנו שהיה סמאל הוא אשר השיא אה הוה, שרמו בזה כי הכה המעשורר המכונה מהו ושיעור קמחו גדול מאל, רוכבו הוא הדמיון המטונה סמאל, ויגור מהשגות לב האדם רק דע כל היום, השוקוהו הדמיוניות יסו המרו המטונה מזה אל רדיפת ההגלות הנשניות, ובמלחמות מזה שהוא החמר, חוק יקרב גם אל אדם שהוא השכל. ובמסלה זו יעלה החכם ספורו ב' בראשית עיוון שמה, זה הדך הכבו בו מניו מדע בהגות הכנענית, ועל פיו יאלו ועל פיו יאלו דברי הכהב כפסוקא החזק עם היות לו נפיה כמעט כפרטים ממנו, ואזינוך השמעה: מושל נשמע בהושיו וכו'. ר"ל שהוא מושל בחושיו ושמע אללם, כי יסורו לשמעתו ואל אשר יחפון יסם: וכחותיו הנפשיים והגופיים. הגופיים הם המהפטיים בלברים השלים ושמעתם, והכנעניים הם כל שאר כחות הנפש המזכרים. והנה סדר דבריו

כל דרך אמרם ז"ל העין רוחה והלב חומד וכלי המעשה גומרים, כי זכר תהלה החכמים, ואח"כ כלל כל כלי חמה הנכונים, ומשלימו המעשה הנכונים: ובגוריהם ההנהגה הגופיית. אמר הגופיים להבדיל ביניה ובין הנהגה הכית והמדינה, כי על הנהגה עצמו של חסיד סודרו דבריו הנה: כמו שנאמר ומושל ברוחו וגו'. לרשיה על היותו ראוי להקרא מושל יסור מולתו, ושפ"כ דק כמה שנתן כתר מלכות בראש: והוא המוכן לממשלה וכו'. וממנו זה ג"כ ראוי היה להקרא מושל: וחכם הכחות המתאיים וכו' והכסם הכחות הבעונים וכו'. התאויים והכעסמי הם שני הלוקי הכה המעשורר אשר יטונה אללו גם הכה החפשי, כמו שצ"ל. והיו"ל כל אחד מהם בשבן דברים ה"ל הכפלות ה"ל אשר הוכחו בראשון סימן ל"ג, שם הנה בכח התאויים, אהבה, שנאה, חמדה, געול, האהה, ועצב, והחם כעסני, מוחלקה, יאוש, יראה, אכזריות, וכעס, כי אלו הם מסרידי הכה החפשי המעשורר ועימודו בחלקיו רוח סערה וירחמוו נלוו, ונבר המים יחמם להקום סערה זו לדממה עד יהשו גליהם עדי ישמח כי ישוקו בהנחותם אל מחו החפץ השכלי רשם המלוכה. ודברי הכה המורים על ככה הלא המה צעבר הדך הסמוך בנחמו, וינעד כעסמי ובהלוי המעות החפשי והיטעו והסרידו כמה שיש אללם כמעט וההאווה, כי שם פטו אל הרווחה האלה הגחכותו ט: אחר אשר נתן להם חלקם וכו'. כי בזה יטעו דרכיו להביאם למסורה הכרית, ובעלותו למדרגת השלימות יקמו ויעדוהו כאשר יקבאל, כמו שעל הכף זה על ידי גרעון חקס היו דרכי הלהות שוממתיס מוכרח סימן ח'. ואלה ידעת אמרם ז"ל יצר חיותק ואלהה שמאל דוחה וימין מקרבתה, אשר המלחתי פטו חממר (שלי כ"ה) דלף סודר ביום סגריד ואלהה ואלהה מדיחס נסחוקה, שולגים אפן רוח חממו ימינו יקרא. כי פטו אללי ששחם מדיחס בעלת ריב ואלהה ענד גי ששק עמה לא יוכל בעטל, הלא היא חממו ואלהה לרלף מדרד כביטו של אדם לעם זמן שאין לו המלם ממנו בלללם הוהלה, כי גם שם יד המערד הכוחף מסרידע, וכו'

המספיק על הדרך השוה, והרחיצה וכל צרכיה על הדרך השוה ג"כ, וחכם הכחות
הדכסנים המבקשים לנצוח, אחר שנתן להם חלקם בנצחון המועיל בדברי החכמות
והדעות ונערת האנשים הרעים, ונתן לחושים חלקם במה שמועיל לו, ומשמש
בידיו ורגליו ולשונו בענין 'הצורך' (ג"ל הצריך) ובחפצו המועיל, וכן השמע והראות
וההרגשה

קול יהודה

אוצר נחמד

וחכם הכחות הכבענים המבקשים לנצוח. כי כנס מעט
בנפש האדם מדה כמעט וכולה, ואף כי זה לא נמצא בטבע,
כי יש לך כנס כדי ללמד את הקטנים בדעות העיוניות
והמכניים בעיניהם לטרוחם סדרך יסירה, ולחלף לריב מדה
בנצחון: ונערת האנשים הרעים. כזה המרה מדה כמעט,
ואחר חוץ אין לך דבר שאין לו מקום, שלא נכללה שום
מדה בטבע: לרשימים. הראים והממטעם והריח והמטעם
והמטעם אינו מתייר נלמד להשתמש כנס כולל לרוב הכחיים,
שאלעם שהראות והשמע והריח אינם נכשחו על אדם וכלים
ממילא, ע"כ סוגר כעד בחייו עולם טיבו מלכות מדה
ואינם אלו ממשות דבר לחייו הנון, ואחר חוץ אם ישמע
אדם דבר שאינו הנון יוכף אליה לנור אלו: ומשמש בידיו
ורגליו ולשונו. אלו האיברים נכשחו על אדם ולא ישעלו
דבר בחיול לנור והנן השכל ובהם כל מעשה בני אדם לנבוא
לרע: ובחפצו המועיל. ר"ל לרוב בלשון דברי כנס נעם
הצריך לגבור נכשעם, יסיר ידיו ליסר ולהכות בחפצו המועיל
לכני כישו או וזולת לפעוהם לפהם: וכן השמע והראות
וההרגשה

וראוי היה זה להכבד בביטו, אבל מה ישעו אלרם
מקדם ולפתחים מאחור יהדו יאורו עד כי אדם מוטם
ממנו מניח ומחון. והנה מה יהיה משפט האדם שדך
הארטה, האם הם האדם לגוע מבלי אין לו עמם
חקה עולמית. לזה היסוד לפניו דרכו לאמר, דע כי
המשדל להלפץ אוהה ואל עמם והלגיבה מדימים
בחוקה היר, לך יוכל עשויה כי נבול יבול, ובמקרה
נופן רוח גם הוא יקרהו, כי לא יוכל להפעלם
ולהכבב לפינו בעמקי הכוחות, הלא מראה כי בהעלרו
בכחו ופריון פרץ על פי סרן, כן האשה הואה כל
מה ששפדל אדם לעזר נרחה להשפיל נאוהה, לא
ילח לאמאמה. אבל מרפא החולי הזה הוא להמציב
עמה כמדת טעם ודרכי סוטה ויציבה חל הכוונה.
ח"ל ושמן ימינו יקרא, ר"ל כי יהיה חלק משמן חבו
ובכוחות כפוי ימנה, אז יקרא אליה לשלום והיא
עמנו ופתחה לו. והנה אמרו שמן ימינו יקרא הוא
כאלו אמר שיקרא אותה אלו ביומי שיחמקה, ע"כ ימין מקרבת שהוכיחו ז"ל. ועל דרך זה בעמנו יבאבר
על היצר הנמשך מדה החמר הכמשל באשה, כי בזה ימלא חן ועכל סוב לקרבה אל מלאכה השלמות לפשות
אוהה מחין געב. והנה החייל החסיתים הכה המתעורר ובלתימו פיו בנסן ההפך השכלי, כי אמנם הוא עיקר
מלחמה על אדם, וזה כל פיה חמאלו: על הדרך השוה. לא מה שסיפקו כוחות האלמה מדה עמם,
כי אמנם הם עני געב לא ידעו כנענה, רק ככל חקם הסיפוק אשר יורה שזויו השכל השלם. והזכיר הרחיזה
וכל עמי הענוניה שחום המשוע יהיה מהם, וכבר הקדים זכרון המחלל והמחמה מוהתי הטעם, כי אמנם
אלה הם שני החושים החמריים העבורים אשר נשפו של אדם האנה להם יומר מדאי ולריבים שמור רב פן
יפו לנבו אחרי נעטם: אדר אשך נרין לרוב חלקם בנצחון הבעויל וכו'. כבר זכרנו כי להפטר עם
הכחות הללו בלא כלום אי אפשר, כי אמנם מחמר קורטו, אולם האיש הלוצב יוכבד פני הדבר במחור לו,
ע"כ אמרו בכל דרכך דעו. וישם לעמנו מאמר חוץ שבה פ' שול, האי מחן בדמלדוים יהא נבר אשיר
דמא. ח"ל אשי או אומנת (מקו דט), אי נבא (פי' לסיסס הרב נפשות), אי פנחא, אי מוהלא, אי אמר רבה
האז במלדוים אוי. אמר אשי מר נמי עניש וקביל (ר"ל שיהי מעינש העבורים על דבריו). והרי למפך כי
ציד כל אדם יחמוס רשות נהוה לו להסב פני נפייח כנעו אל מה שישוקל בו החקא וכל נהנה ומהה הנמשך
יעלה ברות. והנלחן המועיל בדברי הכחמות הוא לנחוס מלחמה על מה תורה והתלחמן בכל שו ללמח החולקים
עליו כפי משפטם פרי אמתי, ואל תערידוהו אנהה הרשות והנלוה הכליחי מועיל, שהיה מכלל המועיל המשתנה
האמה כפי מה שהוא, כמו שזכר המורה בראשון פרק ל"א, והנלחן המועיל בנפגרת האלמים הרעים הוא ע"כ
מאמר הכחוב הכוח טוביה את עמיקך ולא השא עליו הפא, שפקיה בוחמרו לשם שמים ואל ילפין פני הציור
בנרבים: ונתן לחושים חלקם וכו'. אמר הקידמו עיני הכנעם הכה החפלי המתעורר כמנת ורסן עדי
בלבוש בשני חלקיו אחרי מלחמת החושים כרלוי, והיה דין קדימתו מלד היינו עיקר ביה מלחמתו על אדם, שזו
את עניו להזכיר פניו כמות הגעס על סדרן כפי מה שזולת לחסיד לתקן כל פנימם למען ישלם לו העמד
מהם. וכן החושים התל, להיוותם דבר מנוח העיר הקטנה ודך פתחה ילכשו המוהשמה הכחמות למראה והואה
הם לעינים, ומשם יתפסו אל הכחות העיוניות ונפשו על אדם המאולה להם ליוולל ללי למפעלה. וכך הם
הדברים על סדר אמרם, הטן רוחה והלב חומד וכלי המעשה גומרים מחובר לפעלה, וזה כי אמר זכרם
החושים הנראים והמכניים יזכיר הכה החפלי המתעורר ולאחרונה יסעו האיברים. ולפי כי זה היה מעשה
איל התלואים אשר נתן משם מדמו על החך און אחרן וכניו הימנית ועל ביה ידס הימנית ועל ביה נרלס
מיימית, כי יחז לים כזה אל הכנענה החושים וכלי המעשה לעבודת כוללם, ובללא זה הכה המתעורר
בכוחים את האיברים המעטעים אל גמר הפעולה: ומשמש בידיו ורגליו וכו'. פרס כל החושים בלעדי

והדרגשה המשתתפת הולכת אתיהם, ואחר כן היצר והרעיון והמהשג והזכרון, ואחר

אוצר נחמד

והדרגשה המשתתפת. הוא כה דמיון המצויק לכל הכושים וטוסם ענינו להר כההר כמותם מניינו, ד"מ שש כראות ראש אדם אחד והרגיש הארו שוא לכן ד"מ, ושש כשעט שט קולו, והוא המשוש כרגיש שוא ליש חלק, כשט חישמע קולו מכוניס מכיר שזו הוא האיש המלק לבנו: ביהוה ר"ל. ההרגש המשתתפת סולקת אחר השמע והכרות, שאם אינו מחיר לעיניו ולאנוני לראות ולשמע דבר בגלתי מועיל זריק לו, גם כה דמיון לא ידמה בדמיונו דברים גלתי מועילים: ואחר כן היצר והרעיון. הוא מה שקראוהו הקדמונים כה הממוזר, והוא ככה אשר בו ישחוקק האדם לדבר אחד או ימאסוהו, וזהו ככה יבוא האדם אל המעוררות עשיית העולות לטם ובחירת דבר מדבר והכריתה ממנו, וזהו ככה כעסם וכו'ו, והפחד והאגרוס, והמכריות והתחנות, וזהו ככה ובכאלה, והרכיב מקריבוט, והמהושב והזכרון. הוא מכה השכלי שאמרו הקדמונים שממנו שני כמות

קול יהודה

הריה אשר השמים זכרו מן הסעם אשר הצביה לעמך סימן א'. ורמזי להוש המשוש בלחמו ומשמש בדידו ורגליו, וזה כי עם היות וטחלו ככל חלקי הגוף אשר ימלא שם בשר וגידיס כמבואר בשני מספר הכסף, כבר הסכימו החכמים והרופאים ישחנו אף הם כפילוסופים כי יראה כהו עמוס בכפות הידיס והרגניס להיות שם בשר וגידיס במלתי שווי המצו בין איכיות הכוה והקור והסלמות והיושב והרכות והקופי, ולפיכך יהיה שם ההרגש בממוששים שלם מחד, ובפרט במין האדם לשלימותו מזגו המהסך במישרים, ובערך המצו הנמצא בו בהלק המיוחד שזכרנו ישוערו מזגו הדגניס כלס, אשר לחוס לכוס ואשר לקור לקור, וחלטה ככה, כי בכוה יאח וצבול יאל משפט מצוס היורד על פי מדתו הישרה והממוזעת. ועם היות לקצת הבעלי חיים שלמות יחירה עליו בשאר החושים, כהוש הראות

בשר והוש הריה בכלל, כבר יומד האדם בשלמות המשוש והטעם, להיות שני החושים האלה משלימים בעולותם פ"ה הבשר והגידיס המיוסדים בלדס על אחי שלמות ההרכבה והמוזג הארוץ בעליל לארץ מוזקק שבעמים למען יהכן כיוחס כסום שאלות המעולה. וכן כף האדם היה פלם ומחזיק משפט צידו לדעת טוב מזג המורכבים השפלים, וכו' ישפוס וידין הכל בלדק ובמישרים. ובכן יתבאר לך מה שכתב רשב"ע בספר ארוט שער האותיות על אוה הכ"ף ח"ל, ובעבור היות כל המעשים כפי יוסר ממסך העושה, ואין גוף אשר ישר במסך שיוכל לזרזו בו כל דבר בעבור היותו ישר כמו הכף, נקרא כן, גם ידמה מעט לזרזוהו, פ"ה. וכוונתו מצולתה מנה שזכרנו, כי על כן היה זה שמו אשר יקראו בעל השלשון כ"ף, להיותו כפי איש בעיני אורחמו, שיהי און בעוף אשר ישר כחצו כמו הכף, אשר ליושר שווי מזגו בין הכפכים וכל האדם לדון בו על מזג אשר המורכבים, להיותו המדה הישרה אשר ישוערו כה מזגינהם שדמוסה אלו או בהמרהקס למנו. ח"ל שיוכל לדמות בו וכו', כן אוה הכ"ף ענינו לדמות דבר לדבר, כי כחוק כפרעה, והיה כעס ככהו. ולשון ממסך הוא כמו מזג, מלשון ושחו ביין מכתי, והוא לשון הכחוק להקור ממסך (משלי כ"ג), למי ממסך (ישעיה ס"ה), ובחמרו ובעבור היות כל המעשים וכו', כיון הברות כי על כן היה האכזר הזה מיוחד אל המעשה להיות ישר כחצו בעבור וכל המעשים היו יכו כפי: יוסר ממסך העושה. והוסף עוד כעסם אוח הכ"ף כי גם צוררוהו ידמה מעט לכף ידו של אדם: ולשונו. יורס בו על הוש הטעם המונה בלשון, כי שם עיקר וטחלו בשני גידיס התקופיים בחלמט השלשון ומשס יכהטפו אל לדיה לכאן ולכאן, ואל הגידיס האלה הוצלנה זרות מוחשי הארץ, שחלמטות בשר השלשון: בעיניו הצורך וכו'. שז הלשול החושים המכריס אשר ישחמט כהס בעיניו הנקיי, לא לחטענותו מנוח בני אדם. רק אל אשר יסס הלשו המועיל אוה הכה החפשי שיזכיר, כי לא יכרמו מזגו ולא יחור כהן הלווה במוחשים המכריס רק אל אשר ישיבעו השכל ויורה לו ותולגו וכומו שיהפלא אחר כך. או הפלו המועיל, הוא הפך השכל שיזכור א"כ אשר לו ממסלה כעביה על ישר הכמות: וכן השמע ודרארות. הס שני החושים המכריס, כי זכרון הוש הריה לא בא בחוק הכוים לסנה שהקדמנו. ובגדילס לעמס מפני רוחניותם, על דרך און שומעט ועין רואה ה' עשה גם שיהס: והדרגשה המשתתפת הולכת אחריהם. ר"ל אחר כל ההרגשות הנראוה שדקס זכרס, כי אל ההוש המצופה היה כל צורוהיה מוצלנס בלחמו, ואלו כיוחס עמידה הורוה המושפות לפי דעהו של הכס, והוא שופס ומגדיל בין מוחס למוחש כמו שיהבאר במישי סימן י"ב: ואחר כך היצר והרעיון וכו'. כבר הראית לדעת כי במישי סימן י"ב יושב הביאור על כהוש הגפש הללו, יהיו עיניך ולבך שס כי אז השכיל. ובחמרו היור והרעיון כיון אל הכה היצרי שהוא הדמיון אשר בו יורכבו ויובדלו הצורות המושפות כמו שיהבאר שמה. והנה מהאשר הזכיר שם כי הכה היצרי שיהשתט בו המהשבי יקרא יצרי, וכשיחמטט בו המדכר יקרא מהשבי, והוא מה שיבאר שם בחמרו על הגפש המדכרה כי עליה הרלשוים הס הצורות הרוחיות המאפיקרות בלמטת הכוה מרורוה הגפשי מן הכה היצרי השיניה מהשבי כאשר השלוט בו ומרכיבוהו הרכבות והבדיליהו בגדלוה מביאליה אל הולדה הכמה, וכבר היה קודס זה יצרי כשהיה שולט בו הכה הרעיוני המהשבי שאינו כהן כמו שיקרה בהיעוקוה ובכחמות וכו', פ"ה. וכמו שהרביב ביאורו שמה, על כן אמר היצרי והרעיון לרמוז לשני הפעולות גם יחד: והמהושב. הוא הקרא אלנו מהשבי, אשר חלררבוו שס היותו מוציא זורה בלתי מוהשתט מן המוהשתט, כלהבה ושנאה ובהינה טוב ורע בדגריס המורכשים: והזכרון. חלררבוו לטוכן שומר כצורות בגלתי מוהשתט בהגה. וכאן השלים זכרון החושים

ואחר כן הכה החפצי המשתמש בכל אלה, והם משמשים עובדים לחפץ השכל. ולא עובד אחד מאלו הכחות והאיברים שירבה כמה שהוא מיוחד בו ויפחית הנשאים. וכאשר עשה צרכי כל אחד מהם ונתן למבעיית מה שימסיק מהמנוחה והשינה, ולחיוניים מה שימסיק להם מהקיצה והתנועה במעשה העולם, או יקרא אל עדתו כמושל הנשמע שקורא אל חילו השומע לעזור לו, להדבק במדרגה שהיא למעלה ממנה, ר"ל המדרגה האלהית אשר הוא למעלה מהמדרגה השכלית, ויסדר עדתו ויתקנה, ודומה לסדר שסדר משה עליו השלום לעדתו סביבות הר סיני, ומצוה הכה החפצי שיהיה מקבל ושומר "לאשר" (י"ג לכל אשר) יבא מאצלו צווי, ויעשהו לעתו

קול יהודה

אוצר נחמד

כחוס, הא' נח הממשיש, וסכ' עיוני. והכה הממשיש הוא המהולל דברי אשר יגלה לעשותו אם לאשכר לעשותו, ואם יעשה על איזה אופן יעשה אותו. והעיוני הוא ככה אשר בו יבין האדם המלאות הכלית משמעות והכמות כולם יחידים המלאות, וממנו האורן. והא"ח כה החפצי נתן האדם לפי טבעו הגופני כפי המעלה לו בעסקי העולם הוא ממלגדי נתן השכל, והנתן הוא עם כל כוחותיו נרין שיהיו משמשים לנתן השכל: ולא עובד. הנתן השכלי אינו עובד: שירבה במה שהוא מיוחד בו. שירבה עסקם בחד הכחות או האברים, שחאר עולו העליון נמשך אחר זה הכה ממילא יתחייב עולו הכחות השפירים: לשבעיים. כה השפירים ההסמיים: ולחיוניים. כחוס המהעורר: השבעים. שגדודים שומעים אל סקודים: להרבה במדרגה שהיא למעלה ממנו. כמו מושל שזרע ללמד קרית בזרע אשר שגנס ממנו עדיין: להרבה האלהית. ללמד כאור העליון: ויסדר עדתו ויתקנה. כמו מושל אשר יקרב אל עיר ללחם כי שימדי כל חלק מחילו לפי כל מחמתו אשר יודעים להשתמש בכס, אשר איש על סקודים כפי סדר האורף יבטוח ממכרים: למדד שסוד משה סביבות הר סיני. שכלל עדה מבני ישראל היושר המשוב מדרגה יותר גדולה לקיבוץ לב סני, ומאמרת חוץ משה והאין מחוץ כפי עולם, סכיים ולוים כפי עולם, ישראל כפי עולם. וכבר חרר ההכר בקרב ס"ט ממאמר א' את משה לעש המדברת, ע"כ נתת דמיון האדם עם כוחותיו בספרים למדור משה רבינו ע"ה עם כל יבדאל שהם לו ככחות ואיברים, ולאמר חוץ ששקל משה כנגד כל יבדאל: ומצוה הכה החפצי. הנתן השכלי שהיא מדרגה השפיר כל האין הזה למעלה הכה כעניניו אשר מזה האות האדם ויזר לו: לכל אשר יבוא מאצלו. מן הנתן השכלי: ויעשהו לעתו. לעת אשר סקד אותו השכל להשתמש בכח הזה, שחילו לא עשה לעתו ר"ל חוץ משה המהעורר סקודת המושל אך סמים רעות עשה. כמו שהאמר ד"ר משה המגן לבני חילו להלחם עם טעור ולכתיבים ויבטיח, וסכ' אלם נלחמו אז עד שנתחמו ויבטיח כעיר ועמו בשלום האותו ע"ה טרי החיל והכו את כעיר, כפי שמים רעות עשו, האחת שלא שמו מאמר המגן בעת רעת כעיר, והשנית שהיו נשפות קיים אחר שזכר מדרגתם. וכן העיוני ככחות האנושיים כשזכור להכול דרך מאל בעבר יוס הכפורים, והוא איש אוכל רק יחלל למחר כולם כספור, והסכר דמיון הוא: במי

עצום ומחון: ואחר כן הכה החפצי וכו'. הוא הכה המהעורר, כי כל עמה שכלו אללו האורות שימכות מן הדמיון והמחשבה, כן יתקפה ויך אל מול השגה: והם משמשים עובדים לחפץ השכל. הוא הנתן השכלי המגן שזכרנו למעלה, כי לו לבדו המלוכה יהיה ע"פ הסדר הנתון הטבעי אם לא ימר בו הכה החפצי ויוריד עדין ממנו: ולא עובד אחר מאלו הכחות והאברים וכו'. והר גם כן כלי המעשה הממריס השגת מה שצדק הכה החפצי המשתמש לנתן השכל, כי ללמד מן לחיט כפי חקם האורף, ובכן ימאל כל כוחותיו נכונים גם ידיו ורגליו ולשוט ויהר האברים מומנים צבית מדרשו, אל כל אשר ידרשם ולכו, כמו שביאורו על זה הולך ומתקן: ונתן למבעיית וכו' ולחיוניים וכו'. כלל כל הכחות המכריס כפי סוגים, והם כעניים וחיוניים, כי ההכניים יכללו הפשוט והמעט, והחיוניים יכללו כל השאר. אחים השכל הוא מדרגה שלישים, כמו שהוא מודע מתקלקס המפורסמת נפש רוח ומעמה: אז יקרא אל עדתו וכו'. הכוונה מנוחלת ממה שזכרנו, כי בניות נעמו על כל כוחותיו ואיבריו, אז מעשה ידיו יכוננו עליו ויקומו ויעזרוהו, כאשר יקרה למוהנים צמדינה בלדק וציוטר. וזה החלו להכנס ממנו פניו אל הכנת עמו של חסיד להתחנן אל ה', כי צנת היא ידבק במדרגה עליונה אלהים, וכאמר חוץ ימאהו קרבנו שבו ממדמה כרוחיים וכו': ויסדר עדתו ויתקנה ורומה לסדר ששדר עושה וכו'. כי בחד המדרגה האנוש אל מול הכה הוא. שחבד ראש"ל ס' יתרו, חוץ, ויחייבו צחחחח הכה מתון לגבול שהגבילים משה. והנה היו צמעתה הכה סמי כדך שהיבט משה ציניים שחחח הארבעים ככרות ביות מעמה, כי צחחח היו הככורים הגשמים אל ה', והחריהם ראשי שבעים הם העושים, והחריהם חוקים, והחריהם השוקרים, והחריהם כל איש ישראל, והחריהם הפך, והחריהם השמים, והחריהם הגרים, ומשה והאין עברו הגבול, והיו צבר קרובים אל הכהים, חוץ"ה שלא דבר הכהוב זה מפורש, כי הכהוב אחו דרך קרה, כי ידענו כי והאין עשך, ולאמר משה חזני עומד בין ה' וציונים ע"כ. וככה יעשה לחיט הכסן ציקרו כי יסדר כוחותיו לפי קדימה מעלתם ואישי על מקומו יבא בשלום: ויעשהו וכו'.

הס לא מרו פי השם, כי הנה כהוב לך רד ועליה אחס והאין עשך, ולאמר משה חזני עומד בין ה' וציונים ע"כ. וקרובים דבריו לאמרה חוץ"ה משה מחייה כפי עולם וכו'. וככה יעשה לחיט הכסן ציקרו כי יסדר כוחותיו לפי קדימה מעלתם ואישי על מקומו יבא בשלום: ויעשהו לעתו

לעתו, וישתמט בכחות ובאיברים כפי אשר יצוה מבלי המרות, ויצוה אותו שלא יפנה אל השדים המחשביים המתדמים, ולא יקבלם ולא יאמין בהם, עד שיועץ את דזשכל, ואם יבשיר מה שיש אצלם יקבלם, ואם לא, ימרם, ויקבל ההפצי זה ממנו זימכים לעשותו, ומישר כלי "המחשבה (כ"ל המחשב) וספנה "אותו (כ"ל אותה) מכל אשר קדם מהמחשבות העולמיות. ומצוה המדמה (כ"ל היצרי) להמציא ההדרו שבצורות הגמצאות אצלו בעזר הזכרון, לדמות אליו הענין האלהי המבוקש, כמו מעמד הר סיני ומעמד

אוצר נחמד

קול יודעה

לעתו. ר"ל חוקק ומיד כפה הגיע אליו זיוו: ויצוה אותו וכו'. ויכח הכוין אל הכה הפצי שזכר: אל השדים המחשביים המתדמים. קהל הדמויות הכוזבות שדים, קרוב למה שבנה המורה נרדשון פרק ז' על מי שלא הגיעהו הצורה האנושית בשלמות, שכן היו בני אדם הקדומים לשה, והאזרו במדרש כל חזון ק"ל שנה שהיה אדם מוף בהם, היה מוליד רוחות, ש"ל שדים וכו', ע"כ. גם בהקל השלישי פרק מ"ו כתב אין הפרש למי שלחורו עד בלחם או שדיהם, ע"כ: עד שיועץ את השכל. הוא היועץ ההכח, המעורר בתשלנו, כי אמתם רלוו לכה הפצי המתעורר בלחמי מה כהף סוררת ולבנתו ההיפק לעבור מרות השכל ולהכיר עמו: ומישר כלי המחשבה וכו'. שב אל התמיד המכר שענינו ג"כ ליכר כלי המשנה, כי קן לו בידו עובי לכלל כה המהפז בתשפטם העציר עיניו מלאות צעמי העולם, שדקך המשפטם של אדם לפנות אליהם. ומצוה המדמה וכו'. גם על הדמיון יהיה משטרו להיות שליע כרזה לנלוח אל הכוח בלחמי דמות רק האזורה היקרות הבלשונה, כי בטכורו רעיוני על זה האופן, הדיכה נפשו מוכונה לאור בלור פני מלך וישע מבוקשו אשר אליו הוא נושא אה נפשו בהתמנו אל ה' בעם ההיול: ובאלמרו בעזר הזכרון, כיון אל הכה השומר המיומה לדעתו אל המשוקף, אשר בו יוסקדו הצורות המוהשות אחר העולמם מן ההקשים כמו שזכרנו: כמו מעמד הר סיני וכו'. כל אלה יגביחו כוננו כבשר לעוף השמים להדבדק בעליון, ויהיה מה שימליח מללה ככה דמיונו דברים מיהיהים אל אשר יבקשו, ובכן ישלם ההבדלדות, וזהו מה שממר לדמות אליו הענין האלהי המבוקש. ואם הנב ישע והכל

כפי אשר יצוה. מן ההקן השכלי: מבלי המרות. מנלתי סימרה את חי: שלא ישנה אל שרי המחשביים, כ"ל. ולפי שדמה השכל המוכנה המושל בכל למך, ידמה הכחות הנדולות אשר הכנה פדעיים החה ידכ לשים. ושני המחשביים המתדמים, הם רעיוני האדם כשנטיס אה הדבר כדמותם להם שכן נכון ורלוו, ומעשה את עמנו בדמיונה כוזבת לבחור מנהיח ומשחה בעצור סיווה קרוב אל הכחות הפחות אשר אהו עמו בקרב לבו, מהיפק אה עמנו ומזויל משפט מעקל לנעוה אחר שרי המחשביים אשר כל סיוס יתאוו תאוה ללחמו צעמי בטויל ומענוני, כי הדמיון אהו מנין רק ענינים גשמיים נזויים וכשהתכוו שרי המחשביים עם הדמיון און אהו יודע רק לנלח אחר הטהו"ו והולוחיו: ולא יאמר בה עד שיועץ את השכל. בלומה לא יתמין במשפט המחשכו כשדורנו מלוכס בתלוחיו כי המה ימכסוה לולחיל צדק דים, אלכ ישפט מעמנו מדתם התלוחות ויתחבר גם בעל המולס בתענונות און ידע מן התלוחות. והמנין מה שהוא ענין עולם הכה, או זיון מן היולע מנין שיהים: ואם יבשיר מה שיש אצלם. שכל יכין כי רלוו להקן זה יקבל לכהות הנדפנות חוה: הכדמיון לקיים גוף: יקבלם. שיהיה אללו עשית הכרב סוה: ואם לא ימיר. אזי יתכוס בעד הפעולות האלו: ויקבל הרפצי זה. כה ההקן המושל בנוף יקבל זה מן הקן השכל יוכיר תלמו מהס ולא יתחוקק להם כלל, כי הכרב התלוח מלד גזירת הכוור און רלוו ללחם שיהיה לו, כי און אדם מהאוב לכרב הנמע מעמו, כמו שלק יתלוח הפחות ככלאיים להתקרב או לכהות מושל בלחך: ומישר כלי המחשבה. שכל מישר כלי המחשכ ש"ל יתכנו ולא יתלוח לוח כלל, כמו שאון אדם מתלוח לנמע מעמו, ומתלח שלק יתלוח לכרב המיוקן, כי שוט פתי מני אדם לא יתלוח שיתלם שלק הכרב המימיו ובתוך מהאלל סס כמות ולחלוני יכיה עליו ערב ויחור, ולחך יתכוב הלחס כדרב המימיו מעיקרי התיים ששם חיי עולם הכה: במחשבות העולמיות. ומתמכות עסקי עולם כהס אוודותיו למכד אחר הפולמיות המדומות, כי חי המדמה לו יוכל לגייר ענינים דרמיים ומסקי עולם הכה, מלכד נורות גשמיים כפי המשגים

לחמד מן החושים, וזולו זה נכחה לפי דמיונו און מליחוח כלל: ומצוה המרמה: השכל מלוס אל הדמיון: להמציא ההדרו שבצורות הבמציאות אצלו בעזר הזכרון. ר"ל השכל בעוד בעזר הזכרון. ר"ל השכל בעוד בעזר הזכרון. שגלרות שענוסם כה אכר און דמיון יכול לכהתם אוהם, הלק שאון הכוח מרגיש אוהם עכ"ו כוכוון מורה אוהו עליהם, כמו ויתחבר ד"מ הכמה שדונו יתין זין ויפתח וכיכרית ממקום דגולו יתכר כה הגדול אכר לו, וכאלכר יוכיר ענינו מה שיהי בעצור למת עולם שמה, על כהה ישפט שיש כלן איוס כה העוזר על המיומה וכוח כל האומם, הגס שאון מרגיש אוהו דמיונו עכ"ו יתמין בככרה מליחוח, וכן נאזרות הכעלי חיים ככוור הכדול שבין גע"מ ממה שהיה בעצור חי וממה שטוב כמותו, על כהה יודיה הדמיון שהיה עם חיקום לורה הוהמה להם חיים בלחם, ולכן בכל האזורה טעמונית לכהות אליו הענין האלהי המבוקש. ר"ל כלכר יתחוק דמיון לקבל שיש כלן לורה ולכן מורגשות לחושים הקצרות לגמיים ומשחיות כסם, וידמה שכן ענין אדם, שאל"כ שהוא גשמי אשכר שיהיה במלכ מתקום וככד מיוחד אכר שם יתחבר בו ששם אליהם ואור עליון, כמו גרעין התוואה או האילן כבושלק בדרמה מרובה ומזוללת שיהמה שם ויגדל על מה שהוא מן התוואה או כפרי, ובזמן זה יבקש האדם שיהיה מוכן לאור העליון: כמו מעמד הר סיני וכו'. ע"י זיור הכדב יתקע דמיונו ויקרב אל לט יוס מעמד הר סיני אשכר שם הכהנו ס' אה אשו הגדולה וזה דבריו משפט מתוך כלה. וכן מעמד

ומעמד אברהם ויצחק בחר המוריה, וכמו משכן משה וסדר העבודה וחול הכבוד בבית המקדש, וזולת זה הרבה. ומצוה השומר לשמור את זה לא ישכחהו, ויגער במחשבי ושריו מבלבל האמת ומספקו. ויגער בכעסני ובתאוני מהמות החפצי והניעו והמירדו במה שיש אצלם מרבעם והתאוה. ואחר זאת הרצעה ינהיג

אוצר נחמד

אברהם ויצחק עקדם כבר המוריה ששם שניע אברהם לתלמי סלמוה. וכומר סוף פ' וירא, ויקרא אליו מלאך ה' ונ' אברהם אברהם פסוק עטמה (ר"ל שיש פסוק בין אברהם | לאברהם), ודלא אברהם בתראה קדמאה, בתראה שלים קדמאה לא שלים (ר"ל לא הניע לתלמי שלימותו), כנראה דא שמואל שמואל וכו', ע"ל: וכמו משכן משה וסדר העבודה. וכמו עמדת המשכן וכלו בדבר ה' וקודם אליהם כמו שיהול בו כבוד ה' בסלמות עמיתו כפי גזרת הממוזי, וכושי וכחמיו סכנתיים. והנה משכן נכרד נכרד שיראה בו כבוד ה' והוא ככל מקום שקיימו אותו: וחול הכבוד בבית המקדש. שהוא נקומס המיוחד הנגדה שאז כר המוריה: וזולת זה הרבה. שכינת כבוד ה' נאמר מוכן לכבוד הוה: ומצוה השומר לשמור את זה. ר"ל לומר, ויזכיר הכבוד כפי גלי הפסק נקרא גם כן משיח, כמו שמוזר את זום בראש דרך הגדיים אשר ראו עיניו וכן יכורו מלכך לא ימי חייו יום אשר עמדת לפני ה' אלוהיך בחורו ונ'. והנה פה גדולס לטער שקווי הדמיון: ויגערו במחשבי ושריו, כ"ל. ר"ל שיגמרו במתענות והוליס והיטעוליס: ומצוה השומר וכו'. כי מלכותו של אדם ככל החויו משלה וכחוס השומר, ע"ד אברהם כסמיני, להיטיב הזכרון: ויגער במחשבי ושריו וכו'. למנוע ממנו דרכי הפשיעה להיותו וכו' למועדי רגל כחפסס שמוקל, והוא יעלור זו לבלתי יוכלל האמת בזכורו הנקראים עדים ולא יספקו: ויגער בכעסני ובתאוני וכו'. כבר זכרנו כי הכוה נזה להפעלויה הכה החפלי המתעורר בעיי מלקיו אלה, כי ההכוד יפניה שאון גליהם וישקיעו משיחם לבלתי יתיעלו הכה החפלי המתעורר בהטייתו. לרעה, כי עוץ יגיע מהמתם כשטר וככד עליו פשעו יסיקורוהו מן הטעום וכו' ולא יושקו מן מעשיהם. ע"ד אמרם ז"ל הקנאה והתאוה והכבוד מוילאים את האדם מן הטעום: ואחר זאת הרצעה ינהיג

קול יהודה

ואל זיל כנפשו שבעו, וכ"ס כזוות עם היזור הואו לטרוה נרמזות בעמיהם המנויירים, כאלו תחמר פמשי, שהעשר יריעוהו עידו עם מילוחו עשרה הגלגלים (נדעה הסוכרים קן), פעליהם נאמר טעה שמים יריעה, גם דרוש דורש עליהם כיריעה שלמה, כיריעה שמהתן מלך שפסלום שלו ואמר ויהי העולם שמשעה שמהתן לא זו ממקומו. ויהיה זה מעין אמרו כנאף ויפיה כי כלשר הפנים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני נאם ה' כן יעמוד זרעם ותמכס. והמורה בעצמה נרמזיה יורו על שבעה סוכי לכת, והשם הוא הגר האמנעי של הכרות טעום אליו, והשלחן על גלגל המזלות, עם הארץ שחי מערבות לחם הפנים על שפה המזלות האמריים והשעה הדומיים, ומזנה העולה יורה על עולם הדייה והפסוד, וכן ביהר המלקים שראריך הרלב"ג על עמים כביחורו על הבורה, או רמיש עלת אלו: וכמו משכן משה וסדר העבודה. העלה זכרם כרביעי סימן ג' כאלמור כלשר וראה המשכן וסדר עבודה. ושם יתבאר כי סדר עבודה ילול כל סדר עבודה כההנים והוליס והיטעוליס: ומצוה השומר וכו'. כי מלכותו של אדם ככל החויו משלה וכחוס השומר, ע"ד אברהם כסמיני, להיטיב הזכרון: ויגער במחשבי ושריו וכו'. למנוע ממנו דרכי הפשיעה להיותו וכו' למועדי רגל כחפסס שמוקל, והוא יעלור זו לבלתי יוכלל האמת בזכורו הנקראים עדים ולא יספקו: ויגער בכעסני ובתאוני וכו'. כבר זכרנו כי הכוה נזה להפעלויה הכה החפלי המתעורר בעיי מלקיו אלה, כי ההכוד יפניה שאון גליהם וישקיעו משיחם לבלתי יתיעלו הכה החפלי המתעורר בהטייתו. לרעה, כי עוץ יגיע מהמתם כשטר וככד עליו פשעו יסיקורוהו מן הטעום וכו' ולא יושקו מן מעשיהם. ע"ד אמרם ז"ל הקנאה והתאוה והכבוד מוילאים את האדם מן הטעום: ואחר זאת הרצעה ינהיג

הבח

האמת. ר"ל שיגמרו כהם שלל וכלכלו עליו האמת, ור"ל שיעזבו להם עטנות הסבגללים הבנת האמת: ויפסקו. ולא יאמרו עליו האמת ואודלו בעליות הספקיות: ויגער בכעסני ובתאוני. כומר ישמור עמו מהרגל כעס ועניות הפחוח: מהמזות החפצי. ר"ל כן כעס יעם חלון מדרך טיש, וכן תחלוס כבוד הפחן לא מקום שתלויו זורחת שם: והניעו והמירדו במה שיש אצלם מרבעם והתאוה. ר"ל שמי שהוא עלול להיותו מרכבם להפעלם והתאוה, כל ענינו טויה אחריהם וכל משייו לקנאות להשיעו כעסו ולרדוף אחר תאותו לנו עד שהתקן כולו ערוד לסקת ומי כעסו ולשיעו האותו, ור"ל אמר הקהל והכבוד מוילאים את האדם מן הטעום, ר"ל שגלגל כאלה כל כאלו אינו בעולם, מאחר של משייו נאכדים אחר אלה וכאלו אינו בעולם שיכול לנשק תקיחו והפועל שנכרד עטורו: ואחר זאת הרצעה. ר"ל אחר אשר כרד המלך ככרד וכו' קודם הפנים כראשונים שנלמחוהו שם הדמיון מאין שעה אחר ריעותם גמיותו ויפין פטיע דומיותו עש"כ, והוא כמו משה לשכל ושלישו שהוא כח המתעורר וכו': או ישאלו כהם

ינהיג הכח החפצי כל האיברים המשמשים אותו בזויות והריצות ושמה, ויעמד בעת העמידה מבלי עצלה, וישתחוו עת שיצוו להשתחוות, וישבו בעת הישיבה, ומביטות העינים הבטות העבר אל אדוניו, ויעמדו הידים סמעייהם, ולא התקבץ האחת עם האחת, ותשוינה (כ"א ותשוינה) הרגלים לעמידה, ויעמדו כל האיברים כנבהלים היראים לעשות מצות סנהינם, לא ירגישו על מיחוש ולא על הפסד אם יהיה להם, ויהיה הלשון מסכים עם המחשבה לא יוסף עליו, ולא יבטא בתפלתו ע"ד

אוצר נחמד

קול יהודה

הכח החפצי וכו'. אמרי הקדימו מה שראוי להגות כל ההרגשים והכחות החלוציות והפנימיות, ע"ד העין רואה והלב חומד, השלים ענין כלי המעשה הגומים, והם האיברים, בצמרו כי מפני ככל הכחות הנזכרות הממוקמות על סדר, יקומו האיברים הממששים, והנהגת הכח הפלפי מהם שראוי מישור ויעלה חוקן אצרכו של הסיד, ויבין בהם לקראת אלהי ישראל לשפוך לפניו שיחו ותפלתו זכה: בזויות והריצות ושמה, ויעמדו בעת העמידה מבלי עצלה. כיון לפעם סמיכה נגולה לחלה, שכן אמר עליה סי' י"א והתהייב לסמוך נגולה לחפלה בתכלית התריצות והזריחות, כאשר הקדמנו, ויעמוד לחפלה על ההגלים אשר קדם זכרם, ע"כ: וישתחוו וכו'. כיון בצננות החלה וסוף, ובזוילת חלה וסוף: וישבו בעת הישיבה. כיון בתכלית חלה: ומביטות העינים הבטות העבר אל אדוניו ויעמדו הידים וכו'. כי הא דלמריקו ס"ק דשבת רבא שרי גלימיה וסבר ידיה ומללי, אמר כעבדא קמיה דמריה. אמר רב אשי חזינא לרב כהנא כי פאיה צערא לעלמא שרי גלימיה וסבר ידיה ומללי אמר כעבדא קמיה דמריה וכו', וחכר זה הרמב"ם בצמרו פרק ה' מהל' חלה, ונתן עניו חלפה כאלו הוא מביט לארץ, ויהיה לנו פניו לחפלה חלפה הוא עומד בשמי ה', ומיחו ידיו על לבו כשחין רימיני על השמאלית ועומד כעבד לפני רבו בצומה ביראה וחד, ולא יניח ידיו על חלצו, ע"כ: והנה לעשותו יהיה פירושו פבר ידיו שחבק את ידיו בתמיכתן זו עם זו, מתרגס ונבחלי

ולך הכתן סוף ישיב נכח האיברים והכחות נסדר מחוק: בזויות. מבלי עלות, כמאמר ח"ל סיי גבור כלאי סיי כוננך וקל כנשר לעשות רגון אכרן שבשמים: והריצות. כוונת מיוחדת, כלא' אלוים, כמו המעטות רגון אך למומר (משלי כ"א): וישתחוו עת שיצוו להשתחוות. ר"ל כל המששים יהיו כנונה שמים לרגון הטרור, ובעת שימחשו המעטות משני שפתו לעבוד את ה', לא משני שהוא מורגל להשתחוות למודים משמחו הכל שפעלו כוונת רבות מאמר אחד מן האמוראים ר"ל אלה מחוק טיבוחא לירשא כד מבגנא למודים כרע מגריסי, ר"ל שיהו מחוקי מוכס לראש כשצנעו למודים משמחו הכל שפעלו כוונת רבות מתחת הרגילות שמורגל להשתחוות כמלה זו. וזו מלוגה נאה כלפי המתגלים בני כוונת, משמחתי ומודים ולכן כל עמם וכל מעשיותי מתחת הכתול: ומביטות העינים הבטות העבר אל אדוניו. ר"ל בכל מעשיו תהא יראה ה' על פניו כעבד העומד לפני אדונו, וכך האדם כשיביט אל לבו כי מלא כל הארץ כבוד ה' ויעבורו ידוהם ממעשיהם וכו'. ר"ל כחות האדם כולם כדואים לעשות רגון קונס, ויולת זה לא ירים את ידיו וזה רגליו כאלו אין רשות לשום כח להניע כולת העיניו הכבדות העומדת ה': כבהלים היראים לעשות מצות מבחינם. כמו אף העומד לפני מטיב המדינה שהוא סמך, ככל מתחמו לעשות רגון והמלך ועמידתו בצומה ובידא: לא ירגישו על מיחוש או הפסד. עומד נבבל לעשות רגון מנהיגו כל כוונתו קארכי בעשייתו האחת, עד שאם יקרנו כחוק כן ארום מיחוש קען כנונו או הסבר כממונו לא ירגיש בו כלל, משני שאין לבו עם ערדה עסקי גוסו אך נפש האף והתחד על קיום רגון מלכו המסקף על מעולתו: ויהיה הלשון מסכים עם המחשבה. על דבור ודבור שיבטא לשון יסיה

השפתו יתחך (משלי ה') ובחבלי השפתו יתפכר. ועל פי הדברים החלה מה עולה על רוחו להביל פנס השפחה על אמרו ולא התקבץ האחת עם האחת, משלילה לחיוב שיאמר ותקבץ האחת וכו', כי אמנם ידי המחלבל אסורות וקבוצות וכרובות גם יחד כמו שקדם. אך אמנם אם אמר נכון הנהגה שבידיו כך פרשהו, שיעמדו ידי ההסיד הירא ממעשיהם גם כשלא התקבץ האחת עם האחת, וזה הוא מעוהם שלגנת ההנהגות והכסות השלימה העולה הירא למעלה האומנת האיברים לשמש בזריחות והריצות. או נפרש שיעמדו ממעשיהם פד שלא ירים אים את ידו על חרבתה, כי עם היות קבוצם מעשה קל מאוד אמר"ה הכתובות העולם שיעבדו מזה. ויתבאר אלו פבר ידיה משלון ירושלמי שפרנס פרכו חמי הזכב פרכו קדשיא דדכהא, ומרגס עה לפרון עדן כחיר לפרכיא ביניא, כי בלתי התקבץ הירא האחת עם האחרת הוא ענין פרוק הצורם ופריצה בניים בצוקים. מה: ולשפר כחון להוציא את הביאור הראשון מכל וכל, כי לדעתו לא יחוט הנזק הידיים בעת החלה, בראש חסיינה לטובות ולא התקבצות כלל, דכל מה דלפשי אריעט ספי עדיף, לזמיון שווי הרגלים שיזכיר בסמוך: ור"ל שיתקבץ האחת עם האחת, ויהיה על זאת כנהוגים וכו'. וקשר עם אמרו ויעמדו כל האיברים וכו', לא עם מלה הידואים הסמוכה. והנה על זאת בתמונה יתחלל כל חסיד לעת מאוה כל כחותיו ואיבריו כנונים על ההאר האמור: לא ירגישו וכו'. על דרך מס פשיטת פרכו אין עומדים לחבלי יתש כרוך על עקבו לא יסכים: ויהיה הלשון מסכים עם המחשבה וכו'.

ע"ד המנהג והטבע כמו הזוריר "הוניבא" (כ"א והבבנא ונ"א והפפאני) אלא עם כל עלה מחשבה וכוונה בה, ותהיה העת היא לכותב, ויהיו שאר עתותיו כדרכים המגיעים אל העת הזאת, יתאוה קרבתו שבו מתרמה ברוחניים ויתרוק מהבהמים, ויהיה פרי יומו ולילו השלש עתות של תפלה, ופרי השבוע יום השבת, מפני שהוא מעמד לחדק בענין האלהי, ועבודתו בשמחה ולא בכניעה כאשר

אוצר נחמד

סיס הכסכת מהשנתו טרם יאל הדבור מתי, כמו המדני לפני המלך שכל דבורו מתוך קירותו לנו: ע"ד המנהג. מתי שכל האשים נוגסים להפגל ויבא גם הוא כחוסם להשיב עם תפלתו, וזכותו שמתר עליהם (ישעים ל"ט) יאן כי נגס בעט נפשו וכשכחו כדורו ולבו רחוק ממנו ויראש אחתי מותו אשים מלומדס, ר"ל שמתוך כך מנוטריו שיתפגל: והבטע. ושטובע הכנס לגנות מותו הפגלס עד שיכול לנטא ולדבר, ולבו טונס אל הכתובים אחרים כמו הזוריר והפפאני. הורירי הוא מין עורב, והפפאני הוא מפורסם, ואלו שני מיני עופות אפשר שילמדו ארון לנטא איזה דברים מאיזה לשון שזכיר נודע, עם היות שאינם יודעים כלל מענין הכתובים: מתרשבה וכוונה בה. מתכנס להבין פירוט המלה, וזכונס שזימון הגלגל אל הכנורא: העת הזריא. זמן הפגלס: אל זמנו. לא יכיר זמן הפגלס עליו לטורח ואולי אין לו תכן דעת הכיר, אבל יכיר היעט הואל טעת היותר נכבד שכלל זמני חייו: ופירו. ויכו כל זמני חייו כמו טפל אל הזמן הוה שזכר להפגל לפני כנוראו, כענין עין הכנס שהוא טפל אל הזמן הוה שהוא העיקר המכונן בספרנו טען: שאר עתותיו. זמני כל חייו: כדרכים המגיעים אל העת הזריא. ר"ל הכנות וכוונות להגיעו אל העת הזריא, ר"ל שכל עתותיו אל נכרו אלף שזכיר דבר לגופו מכל הספרנו לו כדי שיתוק גופו והתכונן נפשו לשכון שיתו ולעטוף נפשו לפני כנוראו מתוך עומק כונת תפלתו: היאהו קרבתו וכו'. כל היום יתאוה מתי יגיע עם תפלתו ויחשוב לפני כנוראו: שבו מתרמה ברוחניים וכו'. ואין לא ילפע על זה פמיד וכרי הוא אז מחדתה כדמותיה ופוטט מעליו עמתי כנשמות לגמרי וקוצר דעתו וכנספו כבור ס': יהודה פרי יוטבו וילילו וכו'. אמור מעתה מה חטאו בכל עתותיו וימיו אם לא שסיס זה פרי העמית וזקף הכתובים, ותלת ימים הכדס אל גבו כי לא על הכנס לבדו נכרה הכדס לזכור ולתפלה ולתשובה כנשמות כי אם לזכר נפשו כדומים, וזס פריו: ופרי השבוע יום השבת. הכוננר מכל זמני חייו הוא יום השבת, שאין לגוף בכל עת ולתלכס וזמני חוטא מוטפת משני זרדין להדיק בענין אלהי: ועבודתו בשמחה ולא בכניעה. כשנה מוטס על שורס לנפשו יעבודו לה כנוראו כשמתוה הוא, ותקבל פליס שג

קול יהודה

שלא היה קטלנו כשה רפה בלשון ישמע אל. רק של דרך מה שכתב בעל חובת הלבוש עשר אהבה ס' פרק ו' וז"ל, ויעקב כשיביר לבך ריק ממנו. ואמר אחד מן שהפגלל אומה וכוונה לך בה, ותפסדנה לאט עם המדוך לה, ואל יקדים בה לשוך חל לך, כי המעט ממנה עם התאל לך בו, סוב מהירוה חמוטה לשוך כדב ממנה כשיביר לבך ריק ממנו. ואמר אחד מן ההסודים אל השבחו שבה ריקס, ריק ממאזו הלב בו, אבל יהיה בהתאל הלב, כמו שאמר דוד ע"ה בכל גבי דרשתיך וגו', ואמר תלמיך סיךך בכל לב, ואמר לני ובשרי כשיביר אל אל חי, ע"כ. גם המורה הורה על עיקר שלימות הכונה בשני פרק ה' בלמרו שהגלגלים שבתים השם ויברך ומגידים ופלאותיו בלא דברי שפה ולשון, והוא האמת, כי אשר ישבה כדברים אמנם יספר מה שזכיר, והעכ כשור הוא השבחה האמיתי, אמנם הגייה בו הוא להבין האחרים או להראות על פניו ששיב ככר, אמר אמרו בלבבכם על משכבכם וזמנו סלה כמו שביארנו ע"כ. ובהלק השלישי פרק הכונה המחודד הוא פרק י"א ככת חל אל החפגל כהענה שפתוך ופתוך אל הכותל וזכה חושב במקרק ומתמךך וכו' לא תחשוב שבעתם לתכלית, אבל יהיה אל קרוב מתי שנתמר כסה (ירמיה י"ב) קרוב אהה שפיהם וחרוק מחליותיהם, ע"כ. ודברי פי חכם מן בשער ר"ה לבעל העקידה על עיקר הכונה בשפלה, ורואים הם שיעווינו. וכבר אמרנו שאסבור להפגלל עד שחמישד דמלו. ועל כל אלה הוסיף מלה כרמ"ס כהגותו שפלה פרק ד': לא יוסיף עליו. שיהיו פיו ולבו שיים כחפלתו והמרכה לא יבדיק מענה לשון על ממכיר לו, וכזה שזכיר בסמוך חלל עם כל מלה מתחנה וכוונה וכו', ומני עליו, לא נובל להשיבו אל מלה מתחנה, כי בעל הלשון זכר וקבנה כרה אומה, רק על עמך נסתר כדבריו, כלינו האמר לב סו מלפן, על דרך מה שכתב הרמב"ע פרשה מתפסס על אל חובל החבול וז"ל, אשר שאלת שלמה רעך שאלת חשיבו, והטעם על החבול שהוא לשון זכר, ע"כ. או שראוי להיווה עליה, ולא בלדקה יבוק הכנוי למתחנה המרכה: כמו הזוריר והניבא. הם עופות מלפלאים ומהגוס. והכונה שלא יכא המחפגל כסום עגור כן יפגף, יהגה כיווה פומה אין לב אלף עם כל מלה מתחנה וכו': ר"ל עיקרו: כדרכים המגיעים אל העת הזריא. והטעם היותו במדרגת החליתו שפתינו, כענין כפיתו העומד על יום מתן התורה כי אל הזמן הוא כל העמים טפות ומכיסוה למרחוק. וזהו שמכך ביאורו לאמר יתאוה קרבתו וכו', מוצרך להיות מודתן בכל עתותיו הקודשים ליתרון הכשיר טטהה הכנף, למען היותו מלפלו קפדה לפני אלהי כשנה שיהנה: עמוכר וכו'. דוגמת הכחוש בשני ס' ס"א לעיני ארץ ישראל שיהיה מושמדה להיטיר כל הטעם מונח וכו', אף כלן יאמר שמה העומד הולב עמוכר ליוטע בו הכדונס בענין האלהי יום שיהיה הגוף והנפש. והוא מה שכתב הרמב"ע על פסוק ויברך אלריס חל יום השביעי, כי ברכת יום

כאשר התבאר. והסדר הזה מהנפש כסדר המזון מהגוף, מתפלל לנפשו וגזון לטעמו, ומתמדת עליו ברכת התפלה עד עת תפלה אחרת, כהתמדת כח סעודת היום עד שימסוד בלילה, וכל אשר תרחק עת התפלה מהנפש היא הולכת וקודרת במה "שפנע (כ"א שפונע) אותה מעסקי העולם, כ"ש אם יביאוו הצורך לחברת נערים ונשים ורעים, וישמעו מה "שיעכיר (כ"א שיקדיר) זכות נפשו, מדברים כעורים וגנונים שחתמה הנפש

אוצר נחמד

קול יהודה

שמר כמו על היום בזמן חיובו: כאשר התבאר. ככר ניאר זה נאזרן כסמן ל' מהמאר שי: וסדר הזה. ר"ל סדר התפלה אשר אדם מחוייב בה כלל יום שלם פעמים הוא דבר סכרתי לנפש: בסדר המזון כח הגוף. כמו שהמזון דבר סכרתי לגוף דבר יום ביומו ולא יעבור זמני אלוהי כי ימלא גוף מגדוד, ככה ישים האדם לנפשו סדר התפלה שהוא לנפש דבר יום ביומו, שאלולא יהא אין קיום לנפש אבל יומצבו כחומים אחר הגוף וכחומיו אשר אליו האדם שואף כל סיום וממסקן נאדומו: ומתמדת עליו ברכת התפלה עד עת תפלה אחרת, ר"ל כדרכה אשר קבלה הנפש בזמן התפלה וקרבנה אל עיני האלוי ורחמינותו, לא יטעפו כחות הגושינות כשיעבור זמן התפלה והוא פונה לעסקי העולם הוה עדיין ברכה כ' ננשעו עד שיגיע זמן תפלה שאחריה, וכן כשיעבור ארבעה אל תפלה: כהתמדת כח סעודת היום עד שימסוד בלילה. כמו שהלכה שהאדם סועד כעורך אינו מסתפק לו רק עד סעודת הערב ואז יסעוד שנית, ואילו יסעוד האדם סעודה אחת כגון נחלם, כי הפזון שבמנוי מתעכל מעט מעט עד שמתעכל כולו והוא נרדף אל מזון אחר כסעודת שאחריה, וכן בדבורי בלתי כשעם התפלה, אחר עזרה התפלה הוא נחלם מעט מעט עד שחזור ומקיים אותו כשעם שאחריה, ואילו מסעיד תפלה אחת כשעם נחלם: הולכת וקודרת. כולתה ומתנחמת: במה ששפונע אותו מעסקי העולם. כעבור סעודתו נלמד מעסקי העולם הוה: אם יביאוו הצורך לבראת ונשיים ונשים ורעים. לפעמים יצטרך האדם לכהכיר עם פחותי בני אדם אשר אין אחת רק מעשים פחותים וזממה של סוללות וחס אלהים לא נשמע על פיהם רק אכול וזממה ונגבול ויכבדו עיר וירכדו אחר הכול: זכות הנפשי. כנסיות כשנשעו: מדברים כעורים. סכרתי נשים: וגנונים

השנה מזויה כחוספת מובה, כי לא התחדש בגופו דמון כח בחולדות וכשפומם כח היצר והשכל. גם הרמז"ן הוסיף על קיום אחתהו בניאור הכחוב הוה, וכמו שיבא בתימשי סימן י' בלמרו, ולאמר על יום השניעי וישפוט ויבדק ויוקדש בעבור וכו': כאשר התבאר. בלמרו בשני סימן ל' ואין כניעתך בימי ההפנית ויחר קורבה אל האלהים משמחך ביים השכחות והמועדים שפסיהם שמהך כסנה ולג שלם: והסדר הזה וכו'. דמיון נחלם ומתנחמת בין שני הלמך האדם, כי כעורך הגוף למזונהו דבר יום ביומו, כן נורך הכפש למזונהו הרוחיה, והיה אמונה עמו המיוחד לזה חוסן ישועות, וכמו שהלוח לגוף מנחה השקם מדי שנה בשנה, כן ימצא האדם מרעוב לנשעו ביים השנה כי בו יצובה וינפש כלמור, ולפי האמך כגוף לאיו מרובם להקל מעליו המורכות המהליות מדי חדש בחדש, בלקיחה סמינים לעורר הקיף, כן היה ראש חודשים לפשועת נשעו מדי השונם הלסתי, הוה יגר הרע. וכבר יביא הנורך גם כן להחמיד בריאות הגוף ע"י לקיחה מפלסית והקרות בזמנים מיוחדים בשנה למעוד חדש האביב והחורף. ודומנה זה סודרו המועדים המבולגים לנרחה הנפש מכל דעה סכרתי והלבש זוחה מהלוח הדעות הכריאות והטובות. וככה יפשה נליש אשר הפך ביקר הכריאות כי ימנעם הלבו ודמו ע"י הקיף עם אחת בשנה, וכזה יהיה טם יבחרהו האל, יום כפורים הוה לכפר עלימו. וכבר ספר על אשוי רומי כי שלחו ליון מימי קדם לדרות מהם הקי משפתי הרפואה בגלתי ידועה אללם בימים פעם אחת ביום, פעם אחת בשבוע, פעם אחת בחדש, פעם אחת בשנה. פעם בשבוע המשגל, פעם בחדש הקיף, פעם בנה הכרק. והיו הדברים האלה קרובים למשלנו, אללם שמו זמן הרקק להוד זמן הקיף להוד כאשר הראית. ויחר מהמה ידיד נפשי האור איך העריך לה ערכו להיכיר כל אלה התפלות המתוקמות בעד הקרבנות על מדרס הקצוע בדברי המך שלמה המורכרת בדברי הימים ב' ז', בלמרו הנה אני בונט בני אלהי להקדיש לו להקטיר לפני קרבה סמיים ומערכת חמיד ועלולה לבקר ולעבד ולשכחהו ולהשיעו ולמועדי ה' אלהיו לפעום זמנו על ימצלה. הוה הסדר הוה שמור בדברי עזרא (נחמיה י') ללהם המערכת ומנחה חמיד ועלולה להמשך לנפשו וגזון לטעמו וכו'. כי בכל יום חמיד נרדף הוה למזון הגוף להשלים בו חמורת היקר. ואלו זה ידמה עין התפלה שהוא המזון הרוחהו הנלוה לנפש: ברכת התפלה. ר"ל כה הועלטה הנמשך לנפשו מנחה: וכל אשר תרחק עת המזון ממרהקו כן עוה שהוא ממרהקו הוה. כמו שהוקר הוה והסבור הוה הכרהקו מעה לקיחה מזונו הראוי, כי אש שלהנה המוס השכני חמיד וקודק על מוצה לחוח השכשי, שהוא שמן למאור צבר אלהים נשמח אדם, וינריך הוה חמיד לחשלומו חמורת הימך: במה ששפונע אותה מעסק העולם כ"ש אם יביאוו הצורך לחברת וכו'. ולשומה זה יהיה אמרו סימן כ"א ויהאך אחת סבור שסיה בזמן ההללה הוה, ובחוק העם הוה וכו' והחמיד הוה בימים מודק וכו' עד סוף הפסקה: ורעים. יסול הירעוה לפני כוים, טם שיהי' כרי"ם בלוי"ם, ומגיט רשי וואכו"ו

הנפש אליהם ולא יוכל למשול בה. ובעת התפלה סמרו נפשו מכל מה שקדם, ויתקנה (כ"א ויתקנה) לעתיד, עד שלא יעבור שבוע על זה הסדר עד שיתקן (כ"א שיתקן) הנפש והגוף. וכבר נקבצו מותרים מקדירים עם אורך השבוע לא יתכן לטהרם ולנקותם אלא "בהעמדת" (כ"א בהתמדת) עבודת יום עם מנוחת הגוף, ואז ירצה הגוף בשבת את אשר חסר לו מששת הימים, ויהיה נכון לעתיד. וכן הנפש תזכור מה שחסרה עם מורת הגוף, וכאילו ביום ההוא מתרפאה מחולי שקדם ומתעדת למה שירחה ממנה ההולך בעתיד. דומה למה שהיה עושה איוב בכל שבוע בבניו, כמו שהוא אומר אולי הטאו בני. ואחר כך יהיה עתיד לרפואה החדשית שהיא זמן כפרה לכל תולדותם, ר"ל תולדות החדשים והדושי הימים, כמו

אוצר נחמד

וגנונים שחמה הנפש אליהם. יזכר האדם ולבו אלוהים יספוח אחר ימים נעם סגן משפלות לגניו כדי שיתן עליהם לב, וכן הטובים נמנים כשם ממנה אל מדה נכבדה שהאדם נותן לב לשמוע אותם: ולא יוכל וכו'. הסכל לא יוכל למחול נכסו או: ובעת התפלה סמרו נפשו. ר"ל זמני רעינות האונות מול פני עסקי תאוות עו"ל: ויתקנה (כ"א ויתקנה, ר"ל יתקן מעליו הכוזרי עו"ל) אשר נספחו על רוחיות הנפש ומתחייבים (אדם): לעתיד. ר"ל כיום שבת ביום שבת יערכנו על מלכס הישר ומתקן כל ימות השבוע אשר עדיפו הכוזרי נשמיים על הרוחיים מרוב העבודה אשר האדם מוכרח להסדיל בה לפרנסה ביום, ויטוס והוא יספח לזהויות ואשר לו על מלכס והכוזרי עובד, האדם נבדל לעבודה ה' ומתקן שבוע ספיד לנכס לנכס כמו שמכיר וסוף: מותרים מקדירים. ענינו מותרות משגשג סוף שהאדם פוסק להחייב בכל ימות השבוע כמתחייבים את הנפש: בהעמדת עבודת יום אחד וכו'. שיעמיד לו עבודה ה' יום אחד שיהיה לו פניו מעבודת הגוף לנשוא היום: ולא ירצה הגוף. בגוף מלא זה כמתוהו את אשר פוסק את ימות השבוע, והוא מלאו או תכלה הארץ את שנתו: ויהיה נכון. יהיה מותרות להכא: וכן הנפש תחזור וכו'. כשישנות כשנת או מניגש הסדל נעזרת נפשו מניח החול, ויכיר אך נשיות אל עסקי בגוף מהסרת טרחה הנפש: מתרפאה. משתדלת כירושלם: ומתעדת. מכינה עמיה: בעתיד. שבוע סגן: אולי חשאו בני גו' (איו"ב): יהיה עתיד. יסו מוכן: לרפואה החדשית. עוד תוקבע תקון לנפש ככל ר"ח שיהיה מספר על כל ימי החדש שעברו בקרבנות ומקדירים כדלתי הדשים, ובענין ששבת איו"ב שבתקניו קרבנות בעלות כל שבוע נכסר על השבוע שקדם, ומתמנה דוש שבועות על עומתם מקדם הדשים שאין כסין ידעיה לא כהמלה ולא כדוף שעירי רלחי ודשים ובעירי נגלים ממשקין, וכן שאר כוחים מקדירים, כמו שיעזר בתפלת ר"ח רלחי הדשים לעמן נהם זמן כפרה לכל תולדותם כדיוחס מקדירים לפניו זכתי רצון ובעירי תפלת לכפר בעדם. ובזמן סוף שאין קרבן, סיודים משענים בעיר ר"ח תהומים הקרבנות: לכל תולדותם. ר"ל תולדות הדשים, שיושג של לכל תולדותם, ר"ל לכל מאורעות ומקרים שמזמנו להם בכל ימי החדש לגבר בגוף על הנפש: והדושי הימים. הדושי הימים הקראו תולדות בשלשן הקודם, כמו שנאמר אל תהלה ביום מהר כי לא הדע

קול יהודה

וזלכוכו המהכזרים עמו לשעשועיו יום יום, או שיהיה הרי"ג בקמ"ן, ומינו חברה רעים ותפלים אשר רגליהם לרע ידעו: ולא יוכל למשול בה. כי הנפש הלו שקועה ביון מלכות ההמר הזה, נעו מעגלותיה לתענוגות הזמן, וקשה לפרוש הימנו: ובעת התפלה מופהר וכו'. כי כהניע טור הפלה והפלה לבא אל המלך, יהיה לו למשיב נפש אל הטרחה הקודמת, כמו שהלחם אשר הוא אולם מסעודה לשעודה ישיב הגוף לנחמו הראשון, אש"פ שלג ישלם זה עד זמנו לנשוא המותרות המתחדשות, וכמו שיבא: ויתקנה (כ"א ויתקנה) לעתיד וכו'. שפ"י החוצה טכרה כהנש ליתנה ש"י החללות כלאמר ועלה תקנה וקיה גם זמנו האמשך יום ליום יביע, עם היות שאין התקון והקיוו יום מספיק לבדו רק יועיל לו להדמין על ידי אלו תכלה תקון הנפש כמו שיזכור. וזהו מה שכוון אליו בלחמו עד שלא יעבור שבוע וכו', ר"ל בלחמו שלג יעבור שבוע על זה הסדר עד שתקן הנפש והגוף, ר"ל מלבעדי תקון הנפש כהפלתו יום יום והתקון הגוף בלחם הקו, כי כל אחד מהם יחמיד וכוחו עליו בכל יום ויום, אלא שכל זה לא שור להם להפלים תקנים לגמרי, ור"ל וכבר נקבצו מותרים וכו' וכן הנפש וכו', והכונה כי לא יהיה שלמות החינו מספיק להמיר היתוך בלתי מותר ממליו. וכן יקרה בזמן הנפש המכר, שלג יתקין ונפש ימיר רע כעוב הכוח והסודר עד בלי השאיר בלחש בעירות וקדרות מורגש כדוף השבוע, לולא ממחה שבה אשר תועיל לה זה ולזה: בהעמדת עבודת היום וכו'. על דרך אש חשיב משבת רגליך ששוח הפליך ביום קדשי וקראת לשבת עונג: ואז ירצה וכו'. יתכן היותו מענין השבתה, בשלשן אז תרצה הארץ את שנתוהיה, והכונה שעל ידי מותרות לבנה היותו יקרה לזמן גם לעתיד: וכן הנפש ירצה וכו'. יתכן היותו מענין השבתה, וכן יזכר בהשנות לבד רק עוב כל היום, ובהעמדת הקדרות להקדם תענה אור כשמה יספיק כדוהש שיעורו להשפסם וועלמו לימים הנכאים: ואח"כ יהיה עתיד וכו'. הורה צדק שם תקון השבתות שקדם לזהוית עמיה על אדם, כי עדיין הוא נריך לרפואה החדשית להקל מניח המותרות המהלחות, ולהר ק"ע ד"ז זש

כמו שאמר כי לא תדע מה ילד יום. ואח"כ יהיה עתיד לשלש רגלים. ואהרי כן אל הצום הנכבד אשר בו ינקה מכל עון שקדם, וישיג בו מה שחסר לו בימים ובשבועים ובהדרשים, ותנקה הנפש מהבלבולים המחשביים והכעסיים והתאוים, ותשוב מנמות אליהם תשובה נמורה בין במחשבה בין במעשה. ואם לא תתכן התשובה מהמחשבה בעבור גבורת הרעיוני עליה, במה שקדם לה מזכרון מה ששמעת מימי הנעורים משירים והידות וזולתם, תנקה מהמעשה ותתודה על הרעיונים, ותקבל שלא תזכרם בלשונה כל שכן שתעשם, וכמו שנאמר זמתי כל יעבר פי.

וצומו

אוצר נחמד

קול יהודה

לשלש רגלים, ואחר כך לזום הכפור קדוש ה' מכובד: וישיג בו מה שחסר לו בימים וכו'. לא העלה על שפתיו זכרון הרגלים, כי הסרון לא יוכל להמנות בהם לקדושתם, כמו שלא יווחם הסרון לעמות התפלה בימים וליום השבת בשבועים ולרגלי השמים עמם, כי אם לשאר עמות הימים והשבועים והחדשים אשר הגשם בהם הלכה וקודרת בפגיעת עסקי העולם, ולא לשאר חלק זמן התלמות בו הסרון זולתי אלו המזכרים: מהבלבולים המחשביים וכו'. כבר זכרנו זה די ספקו במה שקדם: תנקה מהמעשה ותתודה וכו'. ששם שלם אלה לא יעשה לה, תקן מחשבה, דבור, ומעשה בשלמות כוונן, אשר שלשן ככלו בדברי דוד חמורו מי יעלה בשר ה' וגו' נקן כפיס ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי וגו', ונאמר דברי פיו און ומרמה וגו' און יהשוב על משכבו יחויב על דרך לא טוב וגו'. ועל עיקר ספרה שלשן דבר המורה בשלישי פרק ה' הלל ששים יסופך לשלים עמנו בדבור ובמעשה, וגם שארה ובכותה ש מחשבה לא יגרע להמודות על הרעיונים וכו', עם היות שאין אדם שליט ברוח לבלוא את רוח המושל בעולה עליו, וכמו שדרשו ז"ל מאמר פקודי החיל למשה וקרב את קרבן ה' וגו', שאמר מיד הרהור לא יאלו. אלא כי לרז"ל פרק כג פסוק, שלשה דברים אין אדם יגזול מהם בכל יום, הרהור עבירה, ולשון הרע, ועיון תפלה. ולקדמי מינעה ההרהור היה מהתפלרות יחזקאל מה שאמר הנה נפשי לא מסומאה, שדרשו עליו פ"ק דהלויין שלא הרהרתי ביום לבא ליד טומאה בלילה, וכמו שפירש שם בעלי האסופה. והנה נע זה על שפתיו זכרון שלשה התנאים העיקרים בחשבה, שהם הרעס וידי ועיניה התקא, ולשפתים כיון הכבוד (איכה ג') נתפסה דרכיו ונקוהו ושבוה עד ה' ,שא לבבט אל כל כפיס אל כל נשמים, נחם פשעו ומיניו וגו', וכפי ביאור ההכס ה' יחייא אשר הטיב לראות בו לאמר, כי להיות דרך המהפלה בטובה לשאת כפיו השמימה ולדבקס יחד בהגנה להרחות הכונה כאילו כלי המעשה הם אבריים ומבוליים אלנו לעשות עון קון לא אלה, על דרך יקדשו ידי לעשותן, על כן אמר כשנשא את כפיו נשא גם לבבנו לעמחם, למחן חסיק מחשבה הלב עם מעשם נשיות הכפיס ודיבור הידידי למר המו פשעו וגו' שלשה

דע מה ילד יום (מחלי כ"ו), שפירושו ג"כ מה יקרה עוד קדם יגיע יום מת: לשלש רגלים. שהם ג"כ ימי מנוחה לטהרת הגשם, וכמאמר ח"ל חייב אדם לטכר עלמו כרגל: הצום הנכבד. יום הפקודים: אשר בו ינקה וכו'. יחסי מנוק מכל עונותיו שקדמו לו בכל השנה, כדוקן במשנה דריש שמועט על כל עניותו כשחזרה הקלות והמחויבות הירוות וסגנונת הודע ולא הודע עשה ול"ח כריתות ומיתות כ"ד, שפיר התחלת מכפר. וזה בשעה שהצונע עמו, לפי שהעיקר צדיק, עבר אדם על מנות עשה ונשעה הצונע מוחין לו מיד, עבר על מנות ל"ח ושעה הצונע הצונע מולה ויהיה מכפר (עיין ברמב"ם הלכות תשובה פ"א). וכתב הרמב"ם עוד בפ' סוכר שזמנו היה שאין מונח כפרה התשובה ועלמנו יו"ט מכפרים: הוא שחורר בימים ובשבועים ובהדרשים. ר"ל מה שלא הסיגו תלמות כל יום לתקן יומו, ולא הסיגו ימי התבונות לתקן השבועות, וכן לא הסיגו ראשי הדרשים לכפר על החדש, יו"ט מכפר על הכל: מהבלבולים המחשביים. מה שנתבוללו מחשבותיו מדרכותיו ורעותיו כעבור שניות אל מחשבות עולם הים: והכעסיים והתאוים. שלא יוכל לכבוש עצמו ותפלותיו עד שיגא מערבו לענות אחריהם לרעה: ושוב מנמות אלהם. הגשם שגוב בתשובה מנייה אלהם: בין במחשבה. להסיה מדעתו עניו התאוה והרהורי הלב שסורגל בהם: בין במעשה. יקבל עליו שגא יעשה עוד במעשה הזה ויפתעו עליו הרעה. כמו אדם שגא ואכל בלא דעת איוס עינן שחלם בעצמו והגיע לשערי מות והא"כ השתדל סרבה וערה כרסאות עד שנתרפא, ודאי שהמאכל הרע הזה שאכל לא יתאוו אליו לעולם אבל הוא ירח הכרס שאילו הבריע עליו שזכור מה הרעה שהגיע לו בעצור, וע"כ כדוס אל לבו כי נוס אל מעשה המתיור מיתה עולם ועשינו נתרפא ממנו יחסי יראה המעשה הזה על פניו כל ימי חייו: ואם לא תתכן התשובה מהמחשבה. אם אי אפשר לו לסיקר דעיון הכחות מלני: במה שקדם לה. במה שקדם לה. ודומים לגשם ושאר זה: משירים והידות. שמתה הכחמות ושיחה שילדים והידות כתיבה נאות לעורר תאות סויר, ודומים שקיימות הכחות יגיד לב האדם: תנקה מהמעשה. לכל סממות תקבל הגשם על עמחם שלא לעשות: ותתודה על הרעיונים. יחסי מודס לנורא ששקעו כמתחבתו הרורים עינים שאינו יכול להסיק מעליו: ותקבל שלא תזכרם בלשונה. שלא תדבר בהם ולא יזיחם המעשה ולתון ואלו הם כלים מאלוהים, שהדבור עשה רועם נכנס כשכוננו עליהם הדבור הם נעלים מעט מעט: כמו שנאמר זמתי וגו' (הכלים י"ז) כהנה לבי קדוד לילה נרפתי כל התלא זמתי כל יעבר פי. ור"ל אהם ה' הידוע מהמחנות ודאי שאם נתחון אחי והתקן כליותי לא תמאץ שיהיו נקיים לגמרי, אמנם זמתי כל יעבר פי, אני מקבל עליו שלא תמאץ אותם על לשוני

אלו